

АНТИКОРУПЦІЙНИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Аналітичне дослідження

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

АСОЦІАЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК
УКРАЇНИ

антикорупційний
комплаєнс
у вишах

антикорупційний комплаєнс у вишах

Антикорупційний уповноважений закладу вищої освіти: аналітичне дослідження, – Київ, Національне агентство з питань запобігання корупції, Асоціація юридичних клінік України, 2022. – 78 с.

Авторський колектив: Сергій ДЕРКАЧ, Вікторія ГАЛАЙ, Катерина ДАЦКО, Анна ФЕДОРЕНКО.

Підготовка публікації стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проєкту «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія». Окремі думки, які висловлені в цьому посібнику, є відповідальністю авторів і не обов'язково відображають погляди USAID або Уряду Сполучених Штатів Америки.

Видання висвітлює результати дослідження інституту уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції, які працюють у закладах вищої освіти. Результати сформовані на основі даних національного анонімного опитування уповноважених, фокус-груп та інтерв'ю з уповноваженими п'яти пілотних закладів вищої освіти проєкту «Антикорупційний комплаєнс у вищих навчальних закладах: від визначення ризиків до їх подолання». В дослідженні також використані показники щорічного оцінювання ефективності роботи уповноваженого, що проводиться Національним агентством з питань запобігання корупції. Проєкт реалізується ГО «Асоціація юридичних клінік України» спільно з Департаментом запобігання та виявлення корупції Національного агентства з питань запобігання корупції за підтримки Програми USAID «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія».

У якості пілотних закладів вищої освіти, свою згоду на участь у проєкті надали:

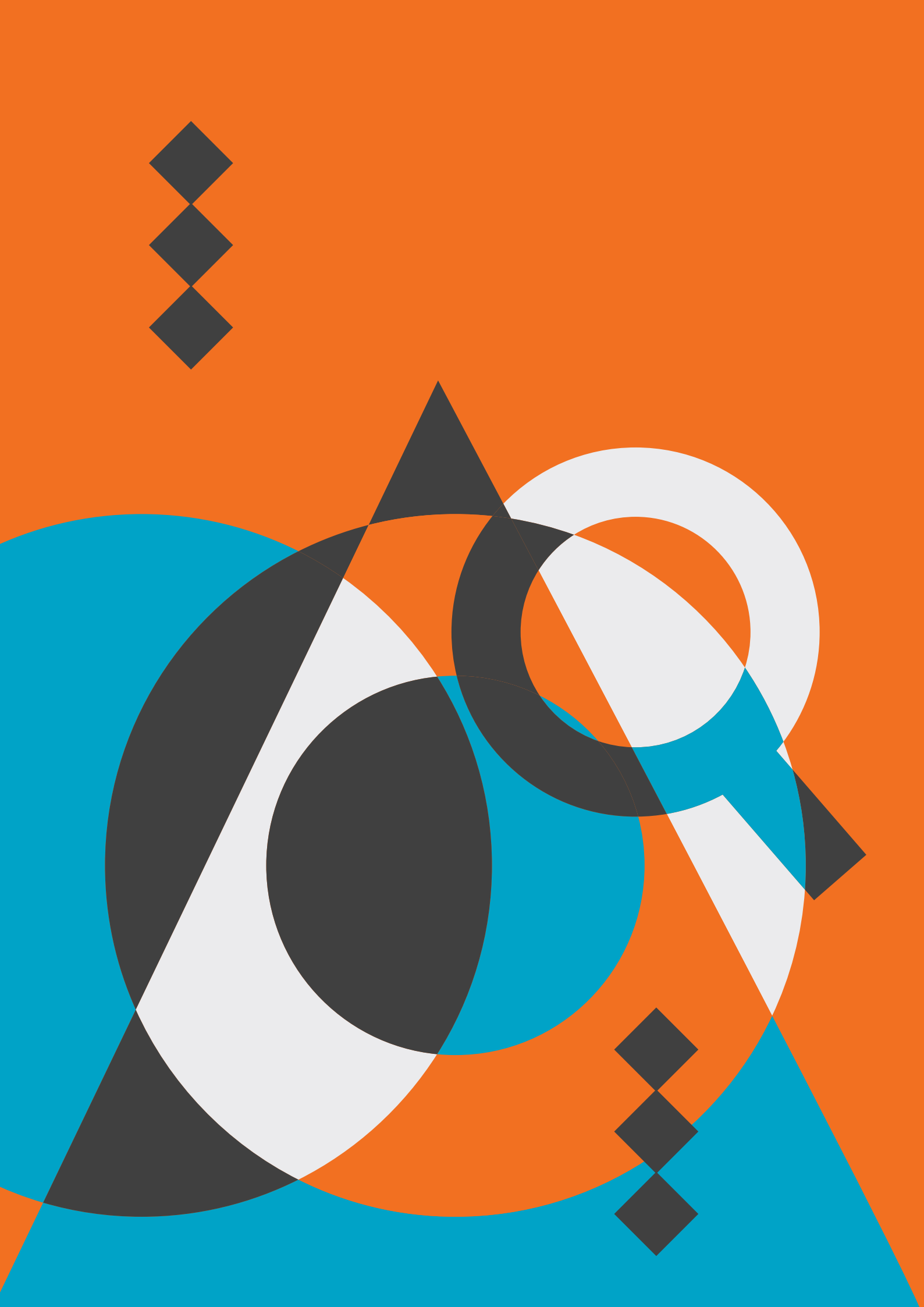
- Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова (м. Миколаїв);
- Державний університет економіки і технологій (м. Кривий Ріг);
- Університет державної фіскальної служби України (м. Ірпінь);
- Національний університет «Острозька академія» (м. Острог);
- Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця).

Пілотні заклади вищої освіти відібрані з огляду на регіональний контекст, що дало змогу провести дослідження у Південному, Центральному, Київському та Західному регіонах. Донецький національний університет імені Василя Стуса є внутрішньо переміщеним закладом вищої освіти зі Сходу України, контекст якого також враховано у дослідженні.

За результатами дослідження проведено аналіз контексту та проблем у діяльності уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції сфери вищої освіти, сформовано рекомендації та напрями подальшого розвитку цього інституту.

АНТИКОРУПЦІЙНИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Аналітичне дослідження

ЗМІСТ

1. КОНЦЕПЦІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	4
2. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	8
2.1 Статистичні дані за результатами національного опитування	8
2.2 Компетентність уповноважених закладів вищої освіти	10
2.3 Навчальні потреби уповноважених закладів вищої освіти	11
2.4 Взаємодія уповноважених закладів вищої освіти з керівником, структурними підрозділами, викладачами, студентами	12
2.5 Незалежність та інтегрованість уповноважених закладів вищої освіти	16
2.6 Рівень матеріального забезпечення для роботи уповноважених закладів вищої освіти	20
2.7 Усвідомлення уповноваженими своєї ролі у закладах вищої освіти	21
2.8 Взаємодія уповноважених закладів вищої освіти з Національним агентством з питань запобігання корупції	23
2.9 Рекомендовані практики для впровадження у роботу уповноважених закладів вищої освіти	26
3. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПОВНОВАЖЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ДАНИХ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	32
4. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	48

ДОДАТКИ

1. АНКЕТА ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ОПИТУВАННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	52
2. ПИТАННЯ ДЛЯ ФОКУС-ГРУП З УПОВНОВАЖЕНИМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	61
3. ПИТАННЯ ДЛЯ ІНТЕРВ'Ю З УПОВНОВАЖЕНИМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	63
4. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПОВНОВАЖЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ УПОВНОВАЖЕНИХ У 2020 РОЦІ	65

1 / КОНЦЕПЦІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження інституту уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції (далі - Антикорупційні уповноважені) сфери вищої освіти є частиною проекту «Антикорупційний комплаєнс у вищій освіті: від визначення ризиків до їх подолання». Він реалізується ГО «Асоціація юридичних клінік України» спільно з Департаментом запобігання та виявлення корупції Національного агентства з питань запобігання корупції за підтримки Програми USAID «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія».

Цілі дослідження:

- оцінити стан розвитку, організаційні особливості та діяльність антикорупційних уповноважених у закладах вищої освіти;
- визначити вразливості та потреби для підвищення ефективності роботи антикорупційних уповноважених;
- оцінити рівень розвитку взаємодії як внутрішньої взаємодії (здобувачі вищої освіти (студенти), науково-педагогічний склад, керівництво), так і зовнішньої, у тому числі, з Національним агентством з питань запобігання корупції.

Цей звіт є методичною настановою для керівників закладів вищої освіти та самих уповноважених у питаннях: організації роботи та забезпеченні гарантій уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції для ефективного виконання його повноважень.

Методологія дослідження фокусується на специфічних особливостях діяльності антикорупційних уповноважених, враховуючи контекст сфери вищої освіти.

Дослідження антикорупційних уповноважених закладів вищої освіти змістовно складається з низки автономних аналітичних замірів, що взаємно доповнюють один одного, формуючи загальне уявлення щодо діяльності антикорупційного уповноваженого у системі вищої освіти.

1 ОПИТУВАННЯ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ УПОВНОВАЖЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Опитування дало можливість визначити як самі уповноважені українських закладів вищої освіти оцінюють свою діяльність, та які мають спеціалізовані навчальні потреби.

Опитування уповноважених проводилося у таких формах:

Гугл-анкета (для всіх уповноважених закладів вищої освіти)

Анкета містила комплекс питань відкритого і закритого типу. Запрошення пройти опитування респонденти отримали через розсилку на електронні адреси уповноважених закладів вищої освіти. Розсилку проводило Національне агентство з питань запобігання корупції. Анкетування тривало з 26.07.2021 по 20.08.2021 року. Всього анкету заповнили 110 уповноважених закладів вищої освіти державної та приватної форм власності. Анкета дала можливість сформулювати загальне розуміння антикорупційної роботи, що проводиться уповноваженими та їх професійних та навчальних потреб на час проведення дослідження.

Гугл-анкета (для респондентів п'яти пілотних закладів вищої освіти)

Анкета містила комплекс питань відкритого і закритого типу. Опитування проходили анонімно у п'яти пілотних закладах вищої освіти серед таких груп респондентів: здобувачі вищої освіти (студенти), науково-педагогічні працівники, керівники, інші співробітники. Анкету респонденти отримували через внутрішню розсилку, яку організовували пілотні заклади вищої освіти. Проведені опитування допомогли визначити особливості взаємодії антикорупційного уповноваженого з різними категоріями працівників та студентів у закладах вищої освіти.

Перелік питань анкети наведено у Додатку 1.

Участь в опитуванні пілотних ЗВО була добровільною. Всього вдалося опитати **1 178** респондентів з п'яти закладів вищої освіти, серед яких:

760 здобувачів вищої освіти — студентів

201 науково-педагогічних працівників

150 інших співробітників

67 представників керівного складу

Фокус-група

В межах проєкту проведено дві фокус-групи з антикорупційними уповноваженими закладів вищої освіти. Всього участь у фокус-групах взяло шість уповноважених різних регіонів України. Учасники фокус-груп були запрошені через розсилку на електронні пошти уповноважених. Розсилку анкет проводило Національне агентство з питань запобігання корупції на контактні електронні адреси уповноважених закладів вищої освіти. Відбір уповноважених для фокус-груп здійснювався з урахуванням регіонального аспекту, серед тих, хто виявив бажання взяти участь. Кожна фокус-група тривала до 60 хвилин.

Перелік питань для фокус-груп наведено у Додатку 2.

Індивідуальне інтерв'ю

В межах проєкту проведено п'ять індивідуальних інтерв'ю з антикорупційними уповноваженими, що працюють в пілотних університетах проєкту. Інтерв'ю проводились під час моніторингових візитів з оцінки корупційних ризиків цих закладів вищої освіти.

Можливість поставити відкриті запитання під час фокус-груп та інтерв'ю, забезпечило більшу ґрунтовність дослідження проблематики роботи уповноважених, чого неможливо досягти заповненням лише гугл-анкети.

Перелік питань для інтерв'ю наведені у Додатку 3.

Джерельна база дослідження:

Статистичні дані про: кількість респондентів, їхню освіту, стаж роботи, штатну чисельність закладів вищої освіти та кількість контингенту здобувачів вищої освіти (студентів).

Якісні характеристики про: компетентність уповноважених, навчальні потреби, внутрішню взаємодію (з керівником, структурними підрозділами, викладачами, студентами), незалежність та інтегрованість уповноваженого, рівень матеріально-технічного забезпечення їхньої роботи, усвідомлення уповноваженими своєї ролі у закладі вищої освіти, взаємодію уповноважених з Національним агентством з питань запобігання корупції, вдалі практики в роботі уповноважених.

2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПОВНОВАЖЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Додатковою джерельною базою аналізу стали результати дослідження Національним агентством з питань запобігання корупції «Ефективність антикорупційних уповноважених у 2020 році»¹, проведеного за такими напрямками їх роботи:

- організація роботи уповноважених;
- управління корупційними ризиками;
- запобігання конфлікту інтересів;
- забезпечення вимог фінансового контролю;
- робота з повідомленнями та викривачами корупції.

1. Ефективність антикорупційних уповноважених у 2020 році: <https://bit.ly/3HvIvAf>

2 / АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОГО ОПИТУВАННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Статистичні дані за результатами національного опитування

Система запобігання корупції у закладах вищої освіти ґрунтується на діяльності антикорупційних уповноважених. Саме ця посадова особа відповідальна за формування та ефективність системи запобігання та виявлення корупції у кожному закладі вищої освіти, зокрема роботу з управління корупційними ризиками.

Уповноважені з питань запобігання та виявлення корупції діють на основі статті 13-1 Закону України «Про запобігання корупції» в усіх інституціях, що належать до сфери управління державних органів. Оскільки, заклади вищої освіти державної форми власності належать до сфери управління державних органів (переважно Міністерства освіти і науки України та інших міністерств, зокрема Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства оборони тощо) вони утворюють підрозділи або посади уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції.

В національному опитуванні взяли участь **110** уповноважених з різних українських закладів вищої освіти переважно державної форми власності (**98,2 %**).

Серед опитаних **35,5 %** респондентів мають досвід роботи на посаді уповноваженого понад 3 роки. Водночас майже в рівних пропорціях існують посади уповноважених з досвідом роботи від **1 до 3 років (30,9 %)** та до **1 року (33,6 %)**.

Перебування на посаді уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції закладу вищої освіти має свої особливості, які потребують уваги. Зокрема, законодавство не вимагає проведення конкурсу на ці посади, тому призначення здійснюється за внутрішніми політиками з урахуванням принципу автономії закладів вищої освіти. Отже, саме керівництво ЗВО вирішує яким буде процес відбору на посаду антикорупційного уповноваженого.

АНАЛІЗ ПИТАННЯ, ЯКЕ СТОСУЄТЬСЯ ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПОСАДИ, ВИЯВИВ, ЩО:

47,3 %

призначені на штатну посаду без проведення конкурсу

30,9 %

виконують обов'язки уповноваженого на громадських засадах

16,4 %

суміщають обов'язки уповноваженого з іншою посадою

5,5 %

призначені на посаду уповноваженого за результатами конкурсного відбору

Респонденти, які працюють на умовах суміщення, найчастіше поєднують свою основну роботу з викладацькою або адміністративною (начальника юридичного відділу, юрисконсульта, а також проректора, начальника відділу кадрів, методиста, бухгалтера тощо).

Характеристики закладів вищої освіти, в яких працюють респонденти-уповноважені

○ Штатна чисельність закладу вищої освіти

Переважна більшість – це заклади вищої освіти з чисельністю до 3 000 осіб. На другому місці – до 1000 осіб, на третьому – до 500 осіб. Окремі заклади вищої освіти мають чисельність до 100 осіб та понад 4 000 осіб.

○ Контингент здобувачів вищої освіти (студентів)

У більшості досліджених закладів вищої освіти, контингент здобувачів вищої освіти складає до 5 000 осіб. На другому місці заклади вищої освіти з чисельністю здобувачів до 10 000 осіб. На третьому – до 1 000 осіб. Окремі заклади вищої освіти мають чисельність як до 20 000, так і понад 20 000 осіб.

2.2. Компетентність уповноважених закладів вищої освіти

64,4%

респондентів
мають вищу
юридичну освіту

10,9%

респондентів
мають технічну
освіту

9,1%

респондентів
мають
педагогічну освіту

7,3%

респондентів
мають економічну
освіту

6,3%

поодинокі випадки – це респонденти з військовою, агрономічною освітою, магістри та особи, що мають дві-три освіти (2 зі 110 опитаних респондентів).

Відповідаючи на питання щодо шляхів удосконалення знань з антикорупційної тематики, респонденти показали неоднозначні результати:

53,6%

підвищують свій рівень знань (беруть участь у тренінгах та семінарах (42,7%), у стажуваннях чи підвищенні кваліфікації (10,9%))

28,2%

респондентів взагалі не удосконалювали свої знання

Пояснюючи цю ситуацію відсутністю нагоди підвищення своєї професійної майстерності. Інші, 18,2% респондентів вказали, що у питаннях антикорупції вони підвищують свій рівень через самоосвіту, зокрема проходять онлайн-курси, консультуються з юридичною службою, вивчають спеціалізовану літературу.

Найчастіше респонденти зазначали наступні види навчальних заходів:

- участь у навчальних заходах від Національного антикорупційного бюро України, Української школи урядування, Міністерства юстиції України та Національної академії внутрішніх справ;
- тренінги, семінари, курси та інші заходи від Національного агентства з питань запобігання корупції;
- на онлайн-платформі «Prometheus».

Декілька респондентів вказали на участь у міжнародних тренінгах та конференціях з антикорупційної тематики.

- Найбільш популярні тематики заходів підвищення антикорупційної підготовки, які відвідували респонденти це: конфлікт інтересів, е-декларування та візування проєктів актів організації публічного сектору.
- Враховуючи, що значна кількість опитаних не удосконалюють свої знання у напрямку антикорупційної роботи, **можна визнати проблему низької активності та вмотивованості на самовдосконалення серед доволі великої кількості респондентів.**
- Наведені під час опитування тематичні напрямки підвищення кваліфікації не знайшли відображення серед вдалих практик роботи антикорупційних уповноважених. Це вказує на відсутність зв'язку між здобутими теоретичними знаннями та їх впровадженням уповноваженими у свою практичну діяльність.

2.3. Навчальні потреби уповноважених закладів вищої освіти

Дослідження компетентності уповноважених вказало на необхідність враховувати контекст сфери вищої освіти при визначенні навчальних потреб та розробки навчальних продуктів для цієї категорії уповноважених.

НАЙБІЛЬШЕ ПОТРЕБУЮТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ, НА ДУМКУ ОПИТАНИХ, НАПРЯМИ:

30,9%

управління
корупційними
ризиками

18,2%

запобігання
конфлікту
інтересів

16,4%

організація та контроль
антикорупційної
діяльності

НАЙМЕНШЕ ПОТРЕБУЮТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ (ПО 2,7% КОЖЕН):

напрями фінансового контролю (декларування) та візування проєктів актів організацій.

Низький інтерес до напрямку фінансового контролю зумовлений тим, що у закладах вищої освіти у переважній більшості (окрім закладів підпорядкованих Міністерству внутрішніх справ України), суб'єктами

декларування є лише ректор та його заступники. Тому організувати деклараційну кампанію у більшості закладів вищої освіти не є складним процесом.

А от питання візування є більш актуальним, адже це повноваження дає змогу виявляти корупційні ризики в операційних процесах. Тому, низька зацікавленість до візування свідчить, скоріш за все, про недостатній рівень спеціалізованих знань та нерозуміння цього напрямку роботи, а також про низький рівень залучення уповноважених з боку керівництва ЗВО до цих процесів у якості контрольної ланки.

2.4. Взаємодія уповноважених закладів вищої освіти з керівником, структурними підрозділами, викладачами, студентами

Одним із резонансних питань анкети став напрямок взаємодії уповноважених з різними категоріями учасників освітнього процесу та адміністрації закладів вищої освіти під час виконання повноважень, а також наскільки про роботу уповноваженого і сам антикорупційний напрямок знають у закладі вищої освіти (студенти, викладачі, співробітники університету).

САМІ УПОВНОВАЖЕНІ НА ЦЕ ПИТАННЯ ВІДПОВІЛИ ТАК:

1. Критерій «ніколи не взаємодіяли» обрали уповноважені для наступних категорій:

1%	2%	3%	4,5%	10%	11%
викладачі	юридичний відділ	фінансова служба/ бухгалтерія	студенти	тендерний підрозділ/ спеціалісти із закупівель	підрозділ з матеріально-технічного забезпечення

Тобто, уповноважені рідше взаємодіють з працівниками, які відповідають за закупівлі та матеріально-технічне забезпечення, ніж, наприклад, з викладачами чи юридичним відділом.

Наводимо цитату одного з респондентів, що брав участь у фокус-групі:

«

Так, є проблеми взаємодії з окремими працівниками закладу вищої освіти, зокрема з бухгалтерією при отриманні інформації для узгодження питань преміювання, а також із проректорами закладу вищої освіти, які не завжди сприяють нашій незалежності, бо часто не розуміють та не підтримують наші рішення на посаді.

»

2. Критерій «постійно / часто взаємодіяли» обрали уповноважені для наступних категорій:

55 %	67 %	68 %	82 %	84 %	88 %	91 %
студенти	викладачі	фінансова служба /бухгалтерія	кадровий підрозділ	керівники навчальних структурних підрозділів	юридичний відділ	керівники закладу

З наведених вище даних можна зробити висновок, що найчастіше уповноважені взаємодіють з керівним складом закладу вищої освіти та юридичними відділами.

84,5%

респондентів, які подавали пропозиції щодо вдосконалення антикорупційної політики ЗВО та розв'язання інших питань, що виникають під час перебування на посаді уповноваженого, підтвердили, що **керівництво закладу вищої освіти їх врахувало у роботі університету.**

0,9%

респондентів заявили про відсутність реакції адміністрації на їх звернення із пропозиціями.

На сприяння та підтримку при взаємодії з керівництвом закладів вищої освіти вказали й усі опитані з фокус-груп та інтерв'ю. І при цьому на питання щодо фактів залежності від керівництва ЗВО, непорозуміння, недоліків при взаємодії з керівниками закладів вищої освіти практично усі опитані дали негативну відповідь.

Зокрема, один з опитаних зазначив:

«

Так, було непорозуміння, коли я вказав ректору на можливий конфлікт інтересів при зайнятті ним посади, проте пізніше цю проблему ми вирішили позитивно, в рамках антикорупційного законодавства, він погодився з моєю думкою.

»

На питання, чи відомо про посаду уповноваженого та антикорупційний напрям у кожному окремому закладі вищої освіти, самі уповноважені:

63,6 %

відповіли, що цей напрям важливий та про їх роботу знають усі учасники освітнього процесу.

Водночас додаткове опитування співробітників (150 опитаних), студентів (760 опитаних) та викладачів (201 опитаних) п'яти пілотних закладів вищої освіти щодо особливостей взаємодії з антикорупційним уповноваженим показало інші результати.

Так, на питання щодо частоти взаємодії з уповноваженим закладу вищої освіти:

64,7 %

викладачів відповіли, що ніколи не взаємодіяли з ним та не вбачають такої потреби

2,5 %

викладачів постійно взаємодіють з уповноваженим

73,3 %

співробітників, які також зазначили, що не взаємодіяли з уповноваженим

63,7 %

студентів ніколи не взаємодіяли з уповноваженим

26,3 %

студентів не знають про існування такої посади у своєму закладі вищої освіти

Результати опитування щодо обізнаності в антикорупційному напрямі та існування посади уповноваженого у закладі вищої освіти показали:

44,7 %**співробітників**

вказали, що **це важливий напрям**, але про роботу уповноваженого знають не всі

43,8 %**викладачів****38,9 %**

студентів на це питання вказали, що мало обізнані про важливість уповноваженого та антикорупційний напрям у закладі вищої освіти

Серед результатів, отриманих під час фокус-груп та інтерв'ю з уповноваженими, виявлені також інші проблеми, озвучені респондентами:

«

При взаємодії з викладачами та студентами отримати точну інформацію про корупційні правопорушення, факти недоброчесної поведінки досить складно через зацікавленість обох сторін у розв'язанні особистих питань під час процесу навчання.

»

Результати аналізу ступеню взаємодії уповноваженого у закладі вищої освіти вказали на високі відсотки необізнаності представників закладів вищої освіти з роботою уповноваженого. Однак, це не є тільки результатом невеликого терміну роботи останніх на цій посаді (про що говорить попередній аналіз питання до респондентів щодо наявності досвіду на посаді уповноваженого).

Серед причин такого статусу антикорупційної роботи та ролі самого уповноваженого варто визнати наступне:

- майже повна відсутність інформації про результати роботи уповноваженого у відкритих джерелах (офіційні сайти та сторінки у соціальних мережах закладів вищої освіти);
- не популяризована керівником ЗВО роль уповноваженого у процесі запобігання корупції у закладі вищої освіти;
- відсутність інформаційних заходів про роботу уповноваженого серед різних категорій учасників освітнього процесу (онлайн або офлайн зустрічі про особливості антикорупційної роботи у закладі вищої освіти та результатів роботи уповноваженого). Це не враховуючи звітування

уповноваженого на вченій раді закладу вищої освіти, бо воно не сприяє поінформованості про практичні результати всіх учасників освітнього процесу. Іноді таке звітування має лише формальний характер і це не дає реальних результатів у напрямку запобігання та виявлення корупції;

- відсутність інформації про позитивні практики запобігання корупції й мінімізації корупційних ризиків у ЗВО завдяки роботі уповноважених закладів вищої освіти серед освітянської спільноти в цілому.

2.5. Незалежність та інтегрованість (залученість) уповноважених закладів вищої освіти

Незалежність у прийнятті рішень та підтримку керівництва мають у повному обсязі 77,3% респондентів.

Такий високий відсоток підтримки підтверджується і результатами опитувань уповноважених під час інтерв'ю та фокус-груп. Більшість респондентів зазначили:

«
 Так, ми повністю незалежні при прийнятті рішень в рамках нашої компетенції як уповноважених, керівництво поважає наш статус та підтримує.
 »

Хоча прозвучали й такі відповіді:

«
 Незалежність все ж таки обмежена з причин наявності трудових відносин (прийом на роботу, підпорядкування, заробітна плата, необхідність погодження власних рішень з проректорами та самим ректором закладу вищої освіти тощо).
 »

16,4%

респондентів вказали на низьку зацікавленість керівництва в антикорупційній роботі

5,5%

респондентів вказали, що взагалі не мають можливості приймати рішення для ефективної реалізації професійних завдань, а їх пропозиції зазвичай ігноруються

0,9%

решта вказали, що їх незалежність у прийнятті рішень є частковою

Можливість самостійно приймати рішення та контролювати окремі процеси в закладі вищої освіти уповноважені визначили наступним чином:

91 %

найбільш поширеною є можливість отримувати пояснення від працівників

87 %

керівників структурних підрозділів закладів вищої освіти

Менш доступною для самостійного прийняття рішень з боку уповноважених стала матеріально-фінансова сфера, де можливість призупинити фінансові операції спостерігалась тільки у **29 %** та матеріально-технічні рішення — у **32 %** опитаних респондентів.

Щодо контролю уповноваженими окремих процесів в закладах вищої освіти, то, за результатами опитування, **сферами найменшого доступу для контролю з боку уповноважених стали:**

29 %

присудження вчених звань

23 %

отримання та управління грантами

21 %

міжнародне партнерство

20 %

державна атестація

За результатами опитування, на думку уповноважених, найбільше вони інтегровані у такі процеси:

16 %

зарахування та навчання іноземних студентів

15 %

підготовка аспірантів

15 %

акредитація та ліцензування

14 %

закупівлі та матеріально-технічне забезпечення

11 %

кадрова політика

У випадку виявлення власної ініціативи (через власний запит уповноваженого), інтегрованість стала можливою за такими напрямками:

46 %

вступна кампанія

43 %

кадрова політика

42 %

екзаменаційна сесія

У випадку, коли було необхідне рішення керівника для отримання доступу уповноваженим до окремих процесів у закладі вищої освіти, найбільш відкритими стали процеси:

49 %	48 % на кожен напрям	47 % на кожен напрям	46 % на кожен напрям
розпорядження майном	закупівлі матеріально-технічного забезпечення та розподілу бюджету	навчального процесу та оплати праці	акредитації та ліцензування

Інтегрованість у процес оцінки корупційних ризиків

Серед основних напрямів діяльності уповноважених, які стали найбільш поширеними у межах реалізації його трудових функцій, стали оцінка та мінімізація корупційних ризиків. В цьому випадку:

59,1 %	5,5 %	35,4 %
опитаних підтвердили щорічне проведення оцінки корупційних ризиків (за наказом керівника)	не проводили таку оцінку взагалі	вказали, що оцінка корупційних ризиків у ЗВО не має регулярний характер

Напрямок управління корупційними ризиками став пріоритетним поряд із запобіганням конфлікту інтересів та забезпеченням обізнаності учасників освітнього процесу у напрямку антикорупції, і для уповноважених, з якими проводились інтерв'ю та фокус-групи.

Що стосується залученості уповноважених до процесу мінімізації корупційних ризиків, то результати опитування показали, що

23,6 %	50,9 %	25,5 %
самостійно відповідають тільки за мінімізацію	проводять заходи мінімізації корупційних ризиків як співвідповідальні особи ²	респондентів вказали, що в їх ЗВО або не запроваджено процедуру мінімізації ризиків , або ж цей процес проводиться не системно

2. У деяких випадках заклади вищої освіти призначають відповідальними за оцінку ризиків проректорів, юрисконсультів, деканів.

Результати опитування за цим напрямом дослідження мають певні розбіжності. З одного боку, показано високий відсоток незалежності у прийнятті рішень (на думку респондентів) та підтримки і взаємодії з керівництвом закладу вищої освіти. З іншого — показана обмеженість у самостійності при прийнятті рішень, бо така самостійність проявляється переважно тільки проведенням опитувань працівників та отриманням повідомлень про порушення антикорупційного законодавства від учасників навчального процесу.

Інтегрованість у важливі та ризикові процеси закладу вищої освіти, пов'язані з питаннями бюджету та матеріально-технічним забезпеченням, у переважній більшості можлива виключно за рішенням керівника закладу вищої освіти.

Виявлено порушення принципу незалежності уповноважених під час процесу оцінки корупційних ризиків, а також розробки й впровадження заходів їх мінімізації через адміністративний вплив керівників закладів вищої освіти на цей процес (формальне ставлення до цього процесу, несприяття у доступі до окремих процесів та/або ненадання дозволу перевірки документів, до прикладу, тендерної документації або договорів з контрагентами). Це вказує на те, що керівники закладів вищої освіти ще не розуміють значення цієї роботи для закладу та необхідності забезпечення незалежності уповноважених у прийнятті рішень.

Результати відповідей на вищезгадані запитання свідчать про високий рівень впливу керівництва ЗВО на інтегрованість уповноважених у діяльність та процеси закладу вищої освіти. Відповідно, виникає необхідність забезпечення керівництвом закладу гарантій уповноваженому для незалежного і безперешкодного виконання ним покладених на нього функцій.

2.6. Рівень матеріально-технічного забезпечення для роботи уповноважених закладів вищої освіти

Ступінь забезпеченості робочого місця уповноваженого

Факт забезпечення матеріально-технічним обладнанням робочого місця уповноважених підтверджено щодо: інтернету (**90 %** опитаних), комп'ютерів (**83,6 %** опитаних), оргтехніки (**77,3 %** опитаних).

Водночас, на питання щодо забезпечення доступу до електронних баз даних з платним доступом (ресурси для аналізу контрагентів, навчальні платформи тощо):

80 %

респондентів відповіли, що жодної платної бази для них не придбали

20 %

респондентів вказали на наявність у них таких платних ресурсів: Ліга:Закон (9 респондентів), система YouControl (2 респонденти), книги видавництва «Юрінком» (1 респондент), Цифрове видавництво MCFR (1 респондент).

На питання, які саме запити щодо покращення матеріально-технічного забезпечення антикорупційної роботи можуть бути підтримані керівництвом закладу вищої освіти, уповноважені відповіли, що найбільше шансів отримати: друк правопросвітніх матеріалів (**24 %**) та оплату відряджень для обміну досвідом (**23 %**). Найменше шансів реалізувати запити щодо: залучення тренерів для навчання уповноважених (**14 %**), залучення незалежних антикорупційних експертів (**12 %**) і покращення умов робочого місця уповноваженого (**7 %**).

Відмічаємо низьку зацікавленість та підтримку керівництвом закладів вищої освіти у питаннях матеріально-технічного забезпечення, а саме: у доступі до сучасної техніки та платних баз даних, у необхідності залучення тренерів та експертів для удосконалення антикорупційної політики закладів вищої освіти.

Результати аналізу цього питання вказують, що керівники закладів вищої освіти не готові виділяти додаткові матеріальні ресурси для удосконалення антикорупційної роботи, яка не може бути ефективною, якщо ґрунтується виключно на формальних заходах без відповідної підтримки з боку керівництва ЗВО, у тому числі, фінансової.

2.7. Усвідомлення уповноваженими своєї ролі у закладах вищої освіти

Розуміння самими антикорупційними уповноваженими власної ролі в закладі вищої освіти за результатами опитувань відображено наступним чином:

79,1 %	72,7 %	59,1 %
виявляти корупційні ризики	оцінювати корупційні ризики	мінімізувати корупційні ризики

Реалізувати трудові функції антикорупційного уповноваженого неможливо без максимальної незалежності, яку респонденти хочуть отримати через:

68,2 %	39,1 %	38,2 %
належне фінансове та матеріальне забезпечення посади	гарантії правового захисту	підпорядкування уповноважених Національному агентству з питань запобігання корупції

Такі відповіді, на нашу думку, відповідають дійсності, бо отримані результати опитування, що стосувалися можливості доступу та контролю вищезазначених сфер з боку уповноважених, вказують на доволі вибіркочну підтримку керівництва закладів вищої освіти (див. п. 2.5). Напрями проведення відповідних тренінгів, внутрішня мотивація та підвищення статусу посади уповноваженого не отримали підтримки серед уповноважених (по **0,9 %** кожен).

Чи можлива ефективна реалізація антикорупційним уповноваженим своїх повноважень, які потрібні умови для цього та що саме перешкоджає цій реалізації – думки респондентів щодо цих питань, а особливо причин, що **«перешкоджає/не перешкоджає»** такій реалізації, розділилися наступним чином:

- відсутність спільноти антикорупційних уповноважених для обміну досвідом та професійної підтримки один одного (**84 % / 16 %**);
- недостатність навчальних заходів для антикорупційних уповноважених (**80 % / 20%**);
- відсутність досвіду та відповідної кваліфікації уповноваженого (**76 % / 25 %**);
- нерозуміння та небажання студентів співпрацювати у напрямку антикорупційної діяльності (**75 % / 25 %**);
- недостатність матеріальних ресурсів для реалізації антикорупційних заходів (**74 % / 26 %**);
- небажання викладачів співпрацювати у напрямку антикорупційної діяльності (**71 % / 30 %**);

- підпорядкованість уповноваженого та його залежність від керівництва закладів вищої освіти (64 % / 36 %);
- небажання адміністрації закладів вищої освіти запроваджувати ефективні антикорупційні заходи (58 % / 42 %).

Таким чином, **основні причини, що перешкоджають успішній реалізації функцій антикорупційного уповноваженого закладу вищої освіти наступні: відсутність спільноти антикорупційних уповноважених (84 %), недостатність навчальних заходів (80 %), відсутність досвіду та відповідної кваліфікації уповноваженого (76 %).**

Такі результати повністю підтверджені відповідями опитаних уповноважених **під час інтерв'ю п'яти пілотних закладів вищої освіти та двох фокус-груп.** Як зазначив один з респондентів:

«

Якість та мотивація у роботі уповноважених прямо залежить від їх професійної підготовки!

»

Серед підстав, що на думку уповноважених, найменше перешкоджають їм реалізувати свої завдання, це: підпорядкованість уповноваженого та залежність від керівництва закладів вищої освіти, а також небажання адміністрації закладів вищої освіти запроваджувати ефективні антикорупційні заходи.

Таким чином, реалізувати свої функції, відчувати важливість посади та її значущість для забезпечення антикорупційної політики закладів вищої освіти більшість уповноважених вважають можливим завдяки:

- незалежній оцінці корупційних ризиків у закладах вищої освіти;
- достатньому фінансово-матеріальному забезпеченню, правовому захисту;
- створенню спільноти антикорупційних уповноважених;
- систематичному спеціалізованому навчанню та підвищенню кваліфікації.

2.8. Взаємодія уповноважених закладів вищої освіти з Національним агентством з питань запобігання корупції

Взаємодія антикорупційного уповноваженого із Національним агентством з питань запобігання корупції є важливим елементом його роботи й результати дослідження у цьому напрямку вказали на її особливості:

44,5 %

респондентів на запитання чи взаємодіють вони з Національним агентством відповіли, що не було у цьому необхідності. І водночас серед заходів забезпечення незалежності у прийнятті рішень уповноваженими

38,2 %

з опитаних зазначили, що було б доцільно **запровадити пряме підпорядкування** уповноваженого **Національному агентству з питань запобігання корупції**

Щодо реальних кроків самих уповноважених до взаємодії з Національним агентством з питань запобігання корупції, то тільки

29,1 %

опитаних вказали, що вони брали участь у навчальних заходах Національного агентства

23,6 %

отримували від них методичні консультації

Результати опитування щодо формату та тематики заходів Національного агентства з питань запобігання корупції для антикорупційних уповноважених, у яких брали участь респонденти, наведено у п. 2.2.

На питання, чого **найбільше потребують уповноважені від Національного агентства з питань запобігання корупції,**

65,5 %

відповіли про електронні методичні матеріали

53,6 % та 52,7 %

опитаних назвали навчальні заходи онлайн та, відповідно, спільні заходи з іншими уповноваженими, не зазначаючи конкретну тематику таких зустрічей

Ці результати підтверджуються також результатами роботи фокус-груп з уповноваженими, де усі респонденти вказали на існування гострої проблеми недостатньої кількості методичної допомоги від Національного агентства з питань запобігання корупції, що призводить до низьких показників результативності в їх роботі (зокрема, наявності вдалих практик).

Цитати респондентів, отримані під час фокус-груп:

« Дуже демотивує відсутність належної допомоги від Національного агентства з питань запобігання корупції, особливо зі щоденних процедурних питань», «немає належної взаємодії з Національним агентством з питань запобігання корупції та Міністерством освіти і науки України, тому ми створюємо власні вебчати для обміну досвідом, зокрема створили чат у Вайбері «Заклади вищої освіти Міністерства внутрішніх справ» (для семи уповноважених із цих закладів вищої освіти), де спілкуємося з нагальних робочих питань.³

« Взаємодія з Національним агентством з питань запобігання корупції неефективна, тому що ми довго чекаємо на відповіді спеціалістів (до 30 днів), а нам відповіді потрібні як найшвидше, бажано в реальному часі.

« У нас, як мінімум, немає переліку документів (зразків), якими нам треба керуватися на початку роботи, особливо що стосується призначених на посаду уповноваженого вперше (без досвіду та напрацьованих компетенцій).

У напрямку взаємодії варто додати також те, що всі уповноважені закладів вищої освіти координуються уповноваженим підрозділом того центрального органу виконавчої влади, якому вони підпорядковані (у своїй більшості — Міністерством освіти і науки України). Він, своєю чергою, отримує від Національного агентства з питань запобігання корупції координаційну та консультативну підтримку з усіх питань організації цієї роботи. Тому, такі результати свідчать про недостатній контроль та координацію з боку уповноважених підрозділів профільних міністерств роботою уповноважених закладів вищої освіти на місцях.

3. Респонденти вказали, що така взаємодія є наслідком відсутності прямого доступу до НАЗК, разом з тим, вважаємо таку комунікацію вдалою практикою мережування професійної спільноти, що розвиває інститут уповноважених та відповідно сприяє професійному розвитку кожного учасника такої мережі.

Разом з тим, дослідження вказує на такі проблеми у питаннях взаємодії із Національним агентством з питань запобігання корупції:

- необізнаність уповноважених про заходи, які проводяться Національним агентством у напрямку координаційної підтримки та навчання антикорупційних уповноважених;
- взаємодія уповноважених закладів вищої освіти з Національним агентством знаходиться на етапі становлення (врахуємо невеликий досвід роботи на посаді опитаних респондентів-уповноважених і лише нещодавній запуск Антикорупційного порталу НАЗК уповноважених підрозділів/осіб України⁴). Але її важливість для уповноважених підтверджується не тільки результатами анкетування, але й активним зворотним зв'язком (фідбеком) від уповноважених, запрошених до участі у фокус-групах та інтерв'ю;
- існує потреба у налагодженні належної координації уповноважених сфери вищої освіти зі сторони профільних міністерств, яким вони підпорядковані, пошуку моделі комунікації уповноважених з представниками Національного агентства з питань запобігання корупції. Вказані види взаємодії не повинні обмежуватися періодичними навчальними заходами, які не показали своєї ефективності, судячи з результатів опитування;
- необхідність розробки навчальних продуктів та методичних матеріалів для входження у професію уповноваженого, які були б доступні кожному новому уповноваженому одразу після призначення на посаду.

4. Антикорупційний портал НАЗК: <https://antycorportal.nazk.gov.ua/>

2.9. Рекомендовані практики для впровадження у роботу уповноважених закладів вищої освіти

Під час опитувань уповноваженим запропонували навести вдалі (успішні) практики своєї роботи. З усього числа опитаних уповноважених абсолютну відсутність вдалих практик на посаді зазначили лише **11 %**.

Певна частина респондентів (**34 %**), на нашу думку, неправильно зрозуміли суть поставленого запитання й у своїх відповідях відштовхувалися не від важливих корисних практичних заходів, які вони впроваджували на посаді, а зазначали тільки перелік виконаних безпосередніх обов'язків без будь-якої конкретики або зазначали факт поєднання обов'язків уповноваженого з роботою юрисконсульта.

Вищезазначені відповіді ми не оцінювали у підбірці вдалих практик за напрямками. Водночас понад половини респондентів (**55 %**) зазначили можливі, на їхню думку, позитивні практики, які їм вдалося запровадити на посаді антикорупційного уповноваженого закладу вищої освіти.

За результатами аналізу відповідей респондентів, які зазначили свої вдалі практики, сформувався перелік напрямів, за якими можна їх систематизувати:

- організація та контроль за антикорупційною діяльністю організації;
- забезпечення обізнаності з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції;
- управління корупційними ризиками у діяльності організації;
- запобігання конфлікту інтересів та недопущення порушення інших антикорупційних заборон та обмежень у діяльності організації та її співробітників;
- дотримання вимог фінансового контролю та декларування;
- розгляд повідомлень про порушення вимог антикорупційного законодавства;
- здійснення повноважень у сфері захисту викривачів.

Такий перелік напрямів відповідає завданням та трудовим функціям, що визначені Професійним стандартом «Уповноважений з антикорупційної діяльності»⁵.

Зазначимо, що за результатами опитування респондентів, при проведенні окремих інтерв'ю у п'яти пілотних закладах вищої освіти та у фокус-групах з уповноваженими, серед напрямів, за якими було впроваджено найбільше вдалих практик, можна виділити забезпечення обізнаності з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції та управління корупційними ризиками.

5. Професійний стандарт «Уповноважений з антикорупційної діяльності»: <https://bit.ly/3hsfn2o>

Інші напрями вказали на певні проблеми. Наприклад, за словами респондента:

«

Наявність у закладі вищої освіти комісії з академічної доброчесності, а також анонімних скриньок для звернень та повідомлень про корупцію не приносить бажаних результатів, тому що є велика проблема недовіри до посади уповноваженого та позитивного результату після такого звернення.

»

Якщо аналізувати загальні тенденції та зміст вдалих практик діяльності антикорупційних уповноважених ЗВО за результатами національного опитування уповноважених закладів вищої освіти, то можна виділити такі рекомендовані до впровадження заходи, які будуть сприяти успішному виконанню уповноваженим його трудових функцій.

1 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ З ПИТАНЬ ДОДЕРЖАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

1.1. Інформаційні заходи для співробітників, студентів:

- Підготовка матеріалів лекцій, методичних роз'яснень, інструктажів, інформаційних зустрічей для співробітників, студентів та їх батьків щодо положень антикорупційного законодавства;
- Використання спеціальних стендів, банерів, плакатів, пам'яток для співробітників та студентів про методи запобігання корупції та поведінку під час виявлення проявів корупції;
- Започаткування у газеті закладу вищої освіти антикорупційної рубрики;
- Розробка та впровадження Кодексу честі учасників освітнього процесу;
- Наповнення офіційних вебсайтів закладів вищої освіти, зокрема через:
 - запровадження розділу антикорупційного спрямування на офіційному вебсайті;
 - систематичне його наповнення роз'яснювальними та методичними матеріалами з питань запобігання та виявлення корупції;
 - інформування про антикорупційну роботу ЗВО та про відповідальність за скоєння корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;
 - контакти уповноваженого та порядок подання повідомлень про корупцію.

Більше вдалих практик та способів впровадження ефективної комунікації уповноважених різних сфер діяльності можна знайти в Аналітичних матеріалах пілотного дослідження НАЗК щодо ефективної комунікації антикорупційного уповноваженого на Антикортпорталі НАЗК.⁶

- Запровадження онлайн ознайомлення працівників та студентів з антикорупційною роботою закладу за допомогою модульного середовища через автоматизовані освітні системи закладів вищої освіти.

1.2. Навчально-тренінгові заходи для адміністрації, співробітників, студентів:

- Проведення навчальних, методичних та правопросвітницьких заходів антикорупційного спрямування для співробітників, студентів та/або курсантів закладів вищої освіти;
- Організація гостьових лекцій на антикорупційну тематику із залученням представників Національної поліції України, експертної громадськості, бізнес комплаєнсу;

6. Аналітичні матеріали пілотного дослідження НАЗК ефективної комунікації антикорупційного уповноваженого: <https://bit.ly/3psYedn>

- Організація офлайн і онлайн занять для співробітників та студентів закладів вищої освіти на тему академічної доброчесності та різних аспектів запобігання корупції (обмеження щодо подарунків, конфлікту інтересів, захисту прав викривачів тощо);
- Проведення круглих столів, конференцій, форумів з антикорупційної тематики;
- Спеціалізовані навчання для окремих категорій співробітників: відділу кадрів, бухгалтерії, тендерних комісій, адміністрації закладу.

2

УПРАВЛІННЯ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ:

2.1. Участь у розробці внутрішніх політик, з урахуванням контексту закладу, зокрема:

- Положення про перевірку письмових робіт на плагіат.
- Положення про вирішення конфліктних ситуацій у закладі вищої освіти.
- Положення про конфлікт інтересів.
- Порядку отримання закладом благодійної допомоги.
- Порядку надання платних послуг.
- Єдиних університетських критеріїв поселення до гуртожитків.
- Порядку антикорупційної перевірки ділових партнерів (контрагентів) ЗВО тощо.

2.2. Проведення анонімних онлайн опитувань студентів, аспірантів, викладачів, абітурієнтів під час оцінки корупційних ризиків в освітньому процесі;

2.3. Створення реєстру корупційних ризиків і рекомендацій щодо їх усунення, його оприлюднення на сайті закладів вищої освіти;

2.4. Залучення уповноваженого до процедури погодження (візування) проєктів наказів, розпоряджень, рішень ректора з фінансово-господарських, навчальних, наукових, кадрових питань;

2.5. Залучення уповноваженого до роботи таких комісій: з оцінки корупційних ризиків; з питань етики та академічної доброчесності;

2.6. Мінімізація корупційних ризиків під час поселення студентів у гуртожитки через запровадження прозорої й зрозумілої процедури розподілу кімнат та заселення студентів у гуртожитки;

2.7. Проведення службових розслідувань щодо витрат на матеріально-технічні засоби за найбільш витратними позиціями кошторису закладу вищої освіти;

2.8. Антикорупційна перевірка контрагентів через такі системи для аналізу: YouControl, Opendatabot та моніторинг Єдиного реєстру судових рішень, Єдиного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

2.9. Моніторинг дотримання таких процедур: перевірки на плагіат письмових робіт студентів, проведення екзаменаційно-залікових сесій, захисту кваліфікаційних робіт, нарахування заробітної плати, преміювання, заохочень працівників у межах заходів запобігання корупції в закладах вищої освіти.

3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЗДІЙСНЕННЯМ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ:

3.1. Постійна взаємодія як всередині закладів вищої освіти зі всіма структурними підрозділами та комунікаційним підрозділом (ведення сторінки на сайті, комунікація заходів, що проводить уповноважений з питань запобігання і виявлення корупції), так і зовнішня взаємодія з іншими уповноваженими з метою обміну досвідом;

3.2. Контроль за додержанням вимог антикорупційного та трудового законодавства під час:

- призначення, переведення та звільнення працівників;
- визначення обсягу навантаження та відповідності фонду оплати праці;
- перевірки щодо відповідності договорів закладів вищої освіти вимогам чинного антикорупційного законодавства;
- дотримання антикорупційного законодавства при поселенні в гуртожитки.

4 ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ТА НЕДОПУЩЕННЯ ПОРУШЕННЯ ІНШИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЗАБОРОН ТА ОБМЕЖЕНЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇЇ СПІВРОБІТНИКІВ:

4.1. Залучення уповноваженого до процесу конкурсного відбору кандидатів на посади, у тому числі до проведення тестування кандидатів (робота в конкурсній комісії);

4.2. Розробка наказів щодо запобігання конфлікту інтересів та обмеження спільної роботи близьких осіб, а також форми повідомлення про наявність конфлікту інтересів;

4.3. Розробка роз'яснень та рекомендацій для співробітників закладів вищої освіти щодо виявлення та врегулювання конфлікту інтересів, зокрема в процесі прийняття рішень шляхом голосування у складі комісій та при прямому підпорядкуванні.

5 РОЗГЛЯД ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ПОРУШЕННЯ ВИМОГ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА:

5.1. Використання телефону гарячої антикорупційної лінії;

5.2. Запровадження онлайн-форми для повідомлення про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

5.3. Створення електронних скриньок довіри на офіційних сайтах закладів вищої освіти.

6 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ:

6.1. Перевірка фактів своєчасності подання декларацій;

6.2. Розробка пам'яток з питань декларування для співробітників;

6.3. Консультативна допомога суб'єктам декларування закладу вищої освіти щодо своєчасності декларування, особливостей заповнення декларацій перед процедурою призначення на посади (декларацій кандидатів на посаду).

7 ЗДІЙСНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ВИКРИВАЧІВ:

7.1. Розробка роз'яснювальних матеріалів про культуру викривання та способи повідомлення про корупцію у закладах вищої освіти;

7.2. Затвердження «Положення про механізм захисту та заохочення викривачів».

3 / АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПОВНОВАЖЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ДАНИМИ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Департамент запобігання та виявлення корупції Національного агентства з питань запобігання корупції щороку проводить оцінку ефективності роботи антикорупційних уповноважених. Оцінювальна кампанія у 2021 році охоплювала показники щодо організації та усі напрями діяльності уповноважених підрозділів органів влади та інших публічних інституцій у попередньому календарному 2020 році. За результатами поданих анкет самооцінки уповноважених та верифікації цих даних визначено Індекс ефективності кожного уповноваженого. Цей Індекс полягає у середньому відсотковому показнику виконання уповноваженим усіх напрямів діяльності. Результати є публічними та оприлюднені на Антикорупційному порталі Національного агентства з питань запобігання корупції⁷.

Мета оцінювання

Оцінювальна кампанія Національного агентства з питань запобігання корупції 2021 мала на меті визначити рівень організації антикорупційних підрозділів та уповноважених осіб організацій публічного сектору, якість виконання уповноваженими усіх функціональних напрямів діяльності та надати рекомендації з удосконалення їхньої діяльності.

Додаткова ціль дослідження — отримання інформації у загальнонаціональному масштабі щодо виконання публічними інституціями законодавчих вимог до утворення уповноважених та статистичних даних про виконання ними окремих напрямів антикорупційної діяльності.

Оцінювання побудоване на основі підходу кабінетного аналізу даних самооцінки уповноважених кожного органу влади або юридичної особи публічного права за критеріями, які запропонувала команда Національного агентства з питань запобігання корупції.

7. Дослідження ефективності роботи антикорупційних уповноважених 2021: <https://bit.ly/343J074>

На основі аналізу відповідей на 40 запитань анкети-самооцінки було надано якісну характеристику кожному напрямку діяльності уповноважених та сформовано загальний індекс ефективності кожного антикорупційного уповноваженого. Індекс виражається у відсотковому показнику, що характеризує повноту та якість виконання покладених на уповноважених завдань.

Переваги методики: масовість, вимірюваність та універсальність. Це дозволяє ґрунтовно і системно здійснити аналіз, надати обґрунтовану оцінку ефективності організації діяльності кожного уповноваженого за єдиними критеріями на основі даних, які вони зазначили.

Недоліки методики: Методологія базується на результатах самооцінки уповноважених і тому не надає можливості об'єктивно верифікувати всі показники ефективності роботи уповноваженого як під час повноцінного моніторингу (перевірки) з більшим спектром методів аналізу даних.

Кількість отриманих Національним агентством з питань запобігання корупції звітів від закладів вищої освіти

Всього подано **151** звіт про результати роботи уповноважених закладів вищої освіти у 2020 році, серед яких:

108 університетів
24 академії
4 інститути
15 коледжів

Результати оцінки ефективності роботи уповноважених закладів вищої освіти

Загальні результати роботи уповноважених закладів вищої освіти є трохи вищими за середні показники роботи уповноважених в загальнодержавному вимірі (**40%** та **35%** відповідно). Середній бал складає **40%** від **100%** можливих.

Результати оцінювання антикорупційних уповноважених за напрямками їх роботи:

49% ЩОДО УПРАВЛІННЯ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

Це достатньо високий показник якості управління корупційними ризиками у закладах вищої освіти. Результати національного опитування уповноважених закладів вищої освіти (110 опитаних), вказали на те, що одним з основних своїх завдань антикорупційні уповноважені визнають:

79,1 %виявляти корупційні
ризиками**72,7 %**оцінювати корупційні
ризиками**59,1 %**запобігати корупційним
ризикам

Під час дослідження також уповноважені ділились вдалими практиками у напрямі управління корупційними ризиками. Це вказує на розуміння антикорупційними уповноваженими важливості виконання цього завдання, але, разом з тим, вони потребують і спеціальних знань у цій сфері.

44 % ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ТА ПОРУШЕННЯ ІНШИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОБМЕЖЕНЬ

Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів потребує значної уваги у всіх організаціях, а в закладі вищої освіти порушення цього обмеження має високу ймовірність.

Цьому сприяє ряд факторів:

- значна кількість наукових династій у закладах вищої освіти;
- академічна мобільність викладачів (спільні наукові праці, дослідження, робота в проєктах, викладання у декількох закладах вищої освіти одночасно);
- постійна зміна студентського складу закладу вищої освіти.

39 % ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ АНТИКОРУПЦІЙНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО

Одним з основних чинників, що знижують цей показник є те, що більшість антикорупційних уповноважених суміщають цю посаду з іншою посадою у закладі вищої освіти. Це впливає як на якість організації роботи уповноваженого, так і на реалізацію всіх його функціональних завдань.

37 % ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИМИ УПОВНОВАЖЕНИМИ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Забезпечення фінансового контролю не є основним напрямом для всіх закладів вищої освіти, адже суб'єктами декларування у більшості закладів є лише керівництво (підпорядковані Міністерству освіти та науки України, приватні заклади вищої освіти). Найбільш гостро питання забезпечення фінансового контролю стоїть для закладів вищої освіти, які знаходяться у підпорядкуванні Міністерства внутрішніх справ, адже там суб'єктами декларування є всі працівники та курсанти.

31 % ЩОДО РОБОТИ УПОВНОВАЖЕНИХ З ПОВІДОМЛЕННЯМИ ТА ВИКРИВАЧАМИ КОРУПЦІЇ

Цей показник є найнижчим. Вважаємо, що це пов'язано із новелами у законодавстві та лише формуванням культури викривання корупції по всій країні. Разом з тим, саме на уповноваженого покладені завдання з організації роботи з повідомленнями та викривачами корупції, донесення до керівництва вимог як цей процес треба організувати на рівні всієї організації.

Топ-10 закладів вищої освіти, де антикорупційні уповноважені показали найкращі результати⁸.

77 %

Івано-Франківський національний медичний університет

73 %

Сумський національний аграрний університет

72 %

Національний університет водного господарства та природокористування

72 %

Національний університет «Острозька академія», пілотний ЗВО проекту

72 %

Донецький юридичний інститут Міністерства внутрішніх справ України

70 %

Національний фармацевтичний університет

69 %

Одеський державний університет внутрішніх справ

69 %

Запорізький національний медичний університет

68 %

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

68 %

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

8. Повна вибірка з оцінювання ефективності роботи антикорупційних уповноважених, які працюють у закладах вищої освіти наведена у Додатку 4 цього дослідження.

ВДАЛІ ПРАКТИКИ РОБОТИ АНТИКОРУПЦІЙНИХ УПОВНОВАЖЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вдалі практики описали антикорупційні уповноважені закладів вищої освіти, які за результатами оцінювання ефективності роботи НАЗК отримали перші 20 місць в рейтингу.⁹ Наведені практики вже запроваджені в університетах, вони є універсальними для всієї системи вищої освіти та спрямовані для підвищення ефективності як роботи уповноваженого, так і на мінімізацію корупційних ризиків в цілому.

Вдала практика 1. ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Назва практики

Застосування уповноваженим платформ для проведення дистанційного навчання та автоматизованого оцінювання (тестування) отриманих знань з антикорупції.

Зміст практики

Антикорупційний уповноважений проводить заняття з антикорупції з працівниками та здобувачами освіти. За результатами таких навчань, уповноважений оцінює рівень засвоєних знань у тестовому форматі.

Заняття та контроль знань проходять в програмі MS «Teams», що використовуються закладами освіти для проведення онлайн-навчань. Для занять створили команду «Антикорупційна діяльність у закладах вищої освіти в сфері охорони здоров'я», де можна додати профілі працівників або здобувачів освіти. За допомогою цієї платформи призначається час заняття і відображається в календарі кожного слухача. Заняття проводиться переважно у форматі обговорення. Після цього, кожен слухач має пройти тестування, яке також створено в програмі MS «Teams». За результатами складання тестів проводиться аналіз рівня засвоєних знань.

Алгоритм практики

1. Встановити програмне забезпечення MS «Teams».
2. Налаштувати команди в MS «Teams».
3. Визначити графік занять з працівниками або здобувачами освіти.
4. Провести реєстрацію учасників та навчання у програмі.
5. Здійснити контрольне тестування знань.

9. Якщо у вашому закладі вищої освіти також є практики, якими ви бажаєте поділитись, то опишіть їх за наведеною структурою та надішліть на адресу електронної пошти відділу професійного розвитку уповноважених підрозділів Національного агентства з питань запобігання корупції: ac.education@nazk.gov.ua

Користь практики

Використання онлайн-платформ для навчання особливо ефективно в умовах карантинних обмежень та дистанційної роботи. Контроль знань слухачів після навчання підвищує ефективність проведення занять з антикорупції та мотивує слухачів до більш сумлінного навчання.

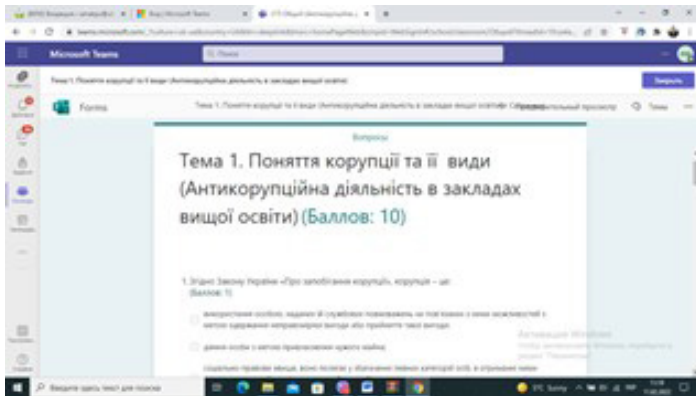

Можливість поширення

Заклади вищої, фахової передвищої освіти, підприємства, організації, установи.

Доказовість

Вдала практика 2.
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Назва практики

Співавторство уповноваженого у навчальних та наукових посібниках з антикорупційної тематики.

Зміст практики

Антикорупційний уповноважений є також науково-педагогічним працівником. Для забезпечення обізнаності викладачів та студентів з норм антикорупційного законодавства він проводить навчання за матеріалами навчального посібника «Антикорупційна діяльність у закладах вищої освіти у сфері охорони здоров'я», співавтором якого він є. Посібник містить як теоретичний матеріал, так і тестові завдання та ситуаційні вправи після кожної теми.

Алгоритм практики¹⁰

1. Налагодити комунікацію з науково-педагогічними працівниками.
2. Визначити порядок залучення уповноваженого до розробки навчальних та наукових матеріалів.
3. Розробити та погодити пропозиції уповноваженого до таких матеріалів.
4. Забезпечити проведення навчальної та методичної роботи із використанням таких матеріалів.

Користь практики

Залучення антикорупційного уповноваженого до розробки навчальних, наукових або методичних матеріалів з навчання антикорупції підвищує його професійний рівень, статус уповноваженого серед здобувачів освіти й науково-педагогічних працівників та забезпечує його інтеграцію в освітній процес, підсилює практикоорієнтованість цих видань.

Можливість поширення

Заклади вищої, фахової передвищої освіти.

Доказовість

Посібник «Антикорупційна діяльність у закладах вищої освіти в сфері охорони здоров'я»: <https://bit.ly/35HX3Qa>

**Вдала практика 3.
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДО-
КОРИСТУВАННЯ**

Назва практики

Залучення уповноваженого до процесу розроблення та впровадження навчально-методичних рекомендацій для підвищення прозорості процесу оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

10. Ця практика найбільш вдало запроваджується у випадку, коли уповноважений є також і викладачем. Разом з тим, варто відзначити, що професійний уповноважений, в будь-якому разі, може підсилити наукові та навчальні розробки у напрямку антикорупції шляхом експертної оцінки викладеного матеріалу, доповнення теорії практичними вправами.

Зміст практики

Вуніверситеті створена система незалежного оцінювання навчальних досягнень здобувачів освітніх послуг незалежними комісіями (семестровий контроль проходить без участі викладача, який викладав певну дисципліну). Основним підрозділом в цій системі є Навчально-науковий центр незалежного оцінювання (далі — ННЦНО). Він безпосередньо підпорядкований ректору університету та проводить науково-методичну та організаційну роботу щодо підготовки та проведення підсумкового контролю (заліків, екзаменів та ін.) навчальних досягнень студентів. Антикорупційний уповноважений здійснює координуючу та контролюючу функцію за діяльністю цих комісій. Збирає та аналізує проблемні питання, надає рекомендації щодо їх вирішення.

Алгоритм практики

1. Визначити порядок проведення незалежного поточного та підсумкового контролю знань.
2. Затвердити цей порядок у закладі вищої освіти.
3. Визначити роль уповноваженого у цьому процесі.
4. Забезпечити уповноваженим контроль за проведенням оцінювання.
5. Запровадити процес повідомлення керівництва про виявлені факти порушення порядку та вжиття заходів щодо усунення таких порушень.

Користь практики

Враховуючи, що запровадження вказаної системи унеможлиблює участь викладача кафедри та ННІ, які надавали поточні освітні послуги, в підсумковому оцінюванні знань студентів значно знижується корупційний ризик, пов'язаний з можливістю впливу з боку науково-педагогічного працівника на результати складання заліків (іспитів) здобувачами освітніх послуг з метою отримання неправомірної вигоди.

Можливість поширення

Заклади вищої та фахової передвищої освіти.

Доказовість практики

Положення про Навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування, затверджене наказом Національного університету водного господарства та природокористування від 04.04.2016 № 168: <http://surl.li/bipeu>

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти введене в дію наказом Національного університету водного господарства та природокористування від 26.05.2019 № 00310: <http://surl.li/bgjky>

Вдала практика 4. НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Назва практики

Візування уповноваженим підрозділом з питань запобігання та виявлення корупції всіх проєктів наказів (розпоряджень) в системі електронного документообігу.

Зміст практики

В Університеті запроваджено електронний документообіг з використанням програми СЕДО iDoc.

Обов'язковими в переліку осіб, які повинні погодити документ мають бути керівники юридичного відділу і відділу з питань запобігання та виявлення корупції, редактор тексту та проректор по лінії діяльності. Якщо ініціатор документа не зазначить цих посадових осіб - система автоматично виправить цю помилку і самостійно внесе поправки у лінію погодження документа¹¹.

Система СЕДО iDoc налаштована таким чином, що:

- автоматично долучає начальника відділу з питань запобігання та виявлення корупції в якості погоджувача всіх проєктів наказів (розпоряджень) в електронній формі;
- без погодження начальника відділу з питань запобігання та виявлення корупції жоден проєкт наказу (розпорядження) не передається на затвердження ректору університету;
- дає можливість начальнику відділу з питань запобігання та виявлення корупції надати до кожного проєкту наказу (розпорядження) свої зауваження/пропозиції, або взагалі відхилити його підписання.

11. Візування документів є одним із важливих завдань та обов'язків уповноваженого. Ця практика акцентує на тому, що уповноважений за такої організації діловодства, інтегрований у всі процеси закладу вищої освіти. Процес візування уповноваженим документів регламентований внутрішніми положеннями, а електронний документообіг адаптований під ці вимоги.

Алгоритм практики

1. Внести зміни до інструкції з діловодства ЗВО щодо візування уповноваженим проєктів документів.
2. Забезпечити технічну можливість візування уповноваженим документів в програмному забезпеченні СЕДО iDoc.
3. Здійснити візування уповноваженим документів, та у випадку виявлення корупційних ризиків у них, вживати заходи щодо недопущення прийняття відповідних рішень.
4. Проводити постійний моніторинг уповноваженим виконання працівниками інструкції з діловодства.
5. Запровадити порядок повідомлення керівника ЗВО у разі виявлення фактів порушення вимог інструкції з діловодства та вжиття заходів з усунення порушення.

Користь практики

Практика дозволяє виявляти корупційні ризики та локалізувати їх на стадії підготовки документів і прийняття управлінських рішень та оперативно інформувати ректора.

Уповноважений за такої практики своєчасно отримує інформацію стосовно:

- прийняття на роботу в університет нових працівників, в першу чергу тих, які працевлаштовуються на посади, наділені організаційно-розпорядчими функціями;
- ймовірності незаконного впливу зацікавлених осіб на формування рейтингу успішності студентів при призначенні академічних стипендій (накази про призначення стипендій);
- порушення вимог Положення про переведення студентів, які навчаються за кошти фізичних (юридичних) осіб, на вакантні місця державного замовлення у Національному університеті водного господарства та природокористування (накази на переведення);
- неповідомлення працівником Університету чи кандидатом на посаду про потенційний чи реальний конфлікт інтересів (кадрові питання про призначення чи переведення на інші посади);
- зловживання завідувачів кафедр Навчально-наукового інституту при розподілі академічного навантаження на викладачів;
- порушення правил преміювання або встановлення надбавок працівникам.

Можливість поширення практики

Ця практика може застосовуватись в будь-яких закладах освіти, а також на державних підприємствах, установах та організаціях, де впроваджений електронний документообіг.

Доказовість практики

Інструкція з документування управлінської організації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві Національного університету водного господарства та природокористування, затверджена наказом від 03.06.2019 № 00326: <https://bit.ly/3vNPtib>

Вдала практика 5. СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Назва практики

Розробка Антикорупційної програми Університету.

Зміст практики

Заклад вищої освіти за законом не зобов'язаний мати Антикорупційну програму. Тому, вважаємо, що вдалою практикою є ініціатива уповноваженого щодо проведення процесу аналізу ризиків та розробки на його основі Антикорупційної програми університету. Цей документ є комплексом правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності Університету.

Розробка Антикорупційної програми розпочинається з оцінки корупційних ризиків у діяльності Університету. Університет не менше одного разу на півріччя здійснює внутрішню оцінку (ідентифікацію) корупційних ризиків у своїй діяльності. Оцінка (ідентифікація) корупційних ризиків в Університеті проводиться фахівцем з питань запобігання та виявлення корупції.

Корупційні ризики у діяльності Університету поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні корупційні ризики оцінюються (ідентифікуються) в організаційно-управлінських, фінансово-господарських, бухгалтерських, перевірочних (аудиторських), адміністративно-господарських, кадрових і юридичних процедурах діяльності Університету. Зовнішні корупційні ризики ідентифікуються у діяльності ділових партнерів, у тому числі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, з якими Університет перебуває у ділових правовідносинах.

За результатами оцінки (ідентифікації) корупційних ризиків здійснюється опис цих ризиків, класифікація за категоріями, видами та готується письмовий звіт.

Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків подається ректору Університету і містить:

- ідентифіковані корупційні ризики, а також причини, що їх породжують, та умови, що їм сприяють, здійснюється їх аналіз;
- оцінку виявлених корупційних ризиків;
- пропозиції щодо заходів із запобігання, усунення (зменшення) рівня виявлених корупційних ризиків.

На основі такого аналізу розробляється Антикорупційна програма, яка затверджується Вченою Радою Університету та вводиться в дію Наказом ректора.

Якщо під час заходів щодо оцінки корупційних ризиків фахівець виявить факт порушення Закону України «Про запобігання корупції» Антикорупційної програми, вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, він ініціює перед керівником Університету питання щодо проведення внутрішнього службового розслідування.

За результатами опрацювання звіту внутрішньої та/або зовнішньої оцінки корупційних ризиків, фахівець та керівник Університету вживають необхідних заходів для запобігання, виявлення і протидії корупції у діяльності Університету, у тому числі шляхом зміни існуючих антикорупційних стандартів та процедур.

Алгоритм практики

1. Прийняття рішення про оцінку корупційних ризиків у діяльності університету.
2. Затвердження складу Комісії, яка здійснюватиме оцінку корупційних ризиків.
3. Проведення ідентифікації та оцінки корупційних ризиків.
4. Визначення заходів усунення чи мінімізації ідентифікованих корупційних ризиків.
5. Затвердження Антикорупційної програми.
6. Систематичний моніторинг та оцінка виконання заходів, визначених в Антикорупційній програмі.
7. Висвітлення результатів кожного із вищезазначеного кроку на офіційному вебсайті ЗВО.

Користь практики

Інтеграція уповноваженого у всі процеси роботи Університету. Мінімізація корупційних ризиків.

Можливість поширення

Підприємства, установи, організації, що не мають обов'язку затвердження Антикорупційної програми, але мають першочергову мету — запобігання, протидію та виявлення корупційних правопорушень у своїй діяльності.

Доказовість

<https://snau.edu.ua/antikorupcijna-programa/>

**Вдала практика 6.
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Назва практики

Due diligence: антикорупційна перевірка наявних або потенційних ділових партнерів (контрагентів) університету.

Зміст практики

За затвердженою Антикорупційною програмою Університету, а також стандартами для різних сфер діяльності Університету та його відокремлених структурних підрозділів, фахівець з питань запобігання та виявлення корупції проводить антикорупційну перевірку наявних або потенційних ділових партнерів Університету та його відокремлених структурних підрозділів, щоб оцінити потенційні корупційні ризики.

Антикорупційний уповноважений особисто або спільно з уповноваженими особами на проведення конкурентних процедур закупівель та спрощених закупівель планово-фінансового відділу Сумського НАУ здійснює перевірку контрагентів університету з використанням:

- Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- Єдиного державного реєстру судових рішень;
- Єдиного державного реєстру виконавчих проваджень;
- Офіційного сайту PROZORRO (в частині формування довідки про відсутність заборгованості);
- Офіційного сайту DOZORRO (громадський контроль держзакупівель).

- Онлайн-сервісу (перевірки компаній) системи YouControl;
- Офіційного сайту Міністерства внутрішніх справ (в частині відсутності судимості фізичних осіб);
- Офіційного сайту Антимонопольного комітету України;
- Офіційного сайту центрального засвідчувального органу Міністерства цифрової трансформації України.

За результатами антикорупційної перевірки ділового партнера (контрагента) Університету, фахівець надає рекомендацію ректору. У разі негативної рекомендації фахівця, ректор Університету для продовження або початку правовідносин із таким діловим партнером (контрагентом) має ухвалити обґрунтоване рішення з цього питання.

Алгоритм практики

1. Визначення порядку взаємодії уповноваженого з уповноваженою особою із публічних закупівель та відділом фінансового забезпечення ЗВО.
2. Залучення уповноваженого до процедури планування річних закупівель.
3. Здійснення уповноваженим процедури перевірки контрагентів ЗВО за договорами та меморандумами, контрактами тощо.
4. У разі виявлення корупційних ризиків, проводити інформування керівництва щодо можливих негативних наслідків для прийняття ним остаточного рішення щодо укладення договору.
5. Постійний моніторинг чинних договорів.

Користь практики

Підвищення прозорості процесу закупівель ЗВО. Вибір ділових партнерів Університету за критеріями, які базуються на принципах доброчесності, прозорості діяльності, конкуренції, якості товарів, робіт і послуг.

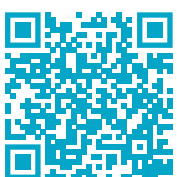

Можливість поширення

Ця практика може застосовуватись в будь-яких закладах освіти, на державних підприємствах, установах та організаціях публічного сектору, органах місцевого самоврядування.

Доказовість

<https://snau.edu.ua/antikorupcijna-programa/>

Вдала практика 7. СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Назва практики

Введення в дію Положення про врегулювання конфлікту інтересів.

Зміст практики

Розробка уповноваженим та введення в дію Положення «Про порядок застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників Сумського національного аграрного університету» (затверджено наказом ректора від 01.02.2022 № 23-К) та запровадження порядку ознайомлення під підпис всіх співробітників з цим Положенням.

Антикорупційний уповноважений є ініціатором та розробником Положення «Про порядок застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників Сумського національного аграрного університету». Працівники Університету, на яких поширюється дія вищезазначеного Положення, зобов'язані:

- обов'язково та негайно інформувати безпосереднього керівника, ректора та фахівця про ситуації, що мають ознаки конфлікту інтересів;
- вживати заходів щодо недопущення виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів;
- повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли працівник дізнався чи повинен був дізнатися про наявність у нього реального чи потенційного конфлікту інтересів, безпосереднього керівника, фахівця або ректора. У випадку перебування працівника на посаді, яка не передбачає наявності у нього безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – повідомляти необхідно Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) або відповідний колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів;
- не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;
- вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Уповноважений проводить інформування про норми цього Положення для всіх співробітників Університету та здійснює ознайомлення під підпис.

Алгоритм практики

1. Аналіз практики застосування вимог закону щодо конфлікту інтересів.
2. Підготовка проєкту порядку застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників ЗВО.
3. Затвердження Порядку керівником ЗВО.
4. Моніторинг виконання положень порядку працівниками ЗВО. Реагування на факти порушення та вжиття заходів з їх усунення.

Користь практики

Мінімізація ризиків наявності потенційного та реального конфлікту інтересів. Обізнаність та дотримання працівниками Університету Порядку застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників Університету.

Можливість поширення

Заклади вищої освіти, а також інші підприємства, установи, організації.

Доказовість

<https://snau.edu.ua/konflikt-interesiv/>

4 / ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

За результатами національного опитування антикорупційних уповноважених у сфері вищої освіти, опитування учасників навчального процесу п'яти пілотних закладів вищої освіти та їх антикорупційних уповноважених, проведення двох фокус-груп з уповноваженими закладів вищої освіти, а також оцінки ефективності роботи антикорупційних уповноважених за 2020 рік, сформовано рекомендації щодо розвитку інституту антикорупційного уповноваженого сфери вищої освіти.

I. Підвищення ефективності інституту антикорупційного уповноваженого у сфері вищої освіти можливе після усунення низки виявлених проблем:

- Низької обізнаності уповноважених щодо своїх трудових функцій.
- Низької мотивації уповноважених до самовдосконалення та підвищення кваліфікації.
- Не розвиненої взаємодії уповноважених зі структурними підрозділами закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти.
- Низького рівня підготовки уповноваженими антикорупційної методичної бази для роботи на посаді.
- Необізнаності більшості учасників освітнього процесу про антикорупційну роботу, посаду і функції уповноваженого.
- Неефективної взаємодії уповноваженого закладу вищої освіти з уповноваженими підрозділами профільних міністерств, яким підпорядковані заклади вищої освіти.
- Нерозуміння цінності антикорупційної роботи керівниками закладів вищої освіти та відповідно низький статус цієї роботи й обізнаність учасників освітнього процесу про посаду уповноваженого з питань запобігання і виявлення корупції.

II. В рамках удосконалення діяльності антикорупційних уповноважених закладів вищої освіти рекомендовано:

- Проводити навчальні та інформаційні антикорупційні заходи з усіма учасниками навчального процесу, а також з адміністрацією закладів вищої освіти для формування лідерської позиції керівника у впровадженні антикорупційної політики закладу.

- Удосконалити процес взаємодії з викривачами корупції у закладі вищої освіти, шляхом розробки та затвердження на рівні керівництва закладу механізмів захисту та заохочення викривачів.
- Підвищувати власну онлайн-комунікацію, зокрема, слідкувати за оновленням інформаційних ресурсів Національного агентства, таких як: офіційний вебсайт НАЗК¹², Антикорпортал НАЗК¹³, База знань НАЗК¹⁴, офіційна група у Facebook для мережі уповноважених «Форум антикорупційних уповноважених»¹⁵, офіційна сторінка НАЗК у Facebook¹⁶, офіційний YouTube канал НАЗК¹⁷, офіційний канал НАЗК у Telegram.
- Налагодити процедуру отримання повідомлень про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення шляхом забезпечення та дотримання анонімності осіб, тому що наявний на сьогодні рівень анонімності не показав належного результату щодо звернень з такими повідомленнями.¹⁸

III. Керівникам закладів вищої освіти при взаємодії з антикорупційними уповноваженими рекомендовано:

- Популяризувати посаду антикорупційного уповноваженого, підвищувати обізнаність студентів та працівників закладів вищої освіти щодо його статусу, функцій та можливостей. Така робота необхідна для розуміння цінності посади уповноваженого та ролі у розв'язанні питань пов'язаних із запобіганням корупції у закладах вищої освіти та інтеграції уповноваженого у всі процеси закладу вищої освіти.
- Підвищувати рівень компетенції уповноважених (особливо з урахуванням того, що більшість з них мають недостатньо досвіду), підтримувати їхнє прагнення до підвищення кваліфікації та сприяти навчанню шляхом участі у спеціалізованих тренінгах, семінарах, сертифікатних програмах або залучати тренерів та антикорупційних експертів.
- При створенні штату уповноважених враховувати штатну чисельність працівників закладів вищої освіти та обсяг контингенту здобувачів вищої освіти (студентів) з урахуванням рекомендацій від Національного агентства з питань запобігання корупції з цього питання та підвищувати вимоги до підбору кадрів на посади уповноважених.

12. Офіційний вебсайт Національного агентства: <https://nazk.gov.ua/uk/>

13. Антикорпортал Національного агентства: <https://antycorportal.nazk.gov.ua>

14. База знань Національного агентства: <https://wiki.nazk.gov.ua>

15. Офіційна група у Facebook для мережі уповноважених «Форум антикорупційних уповноважених»: <https://bit.ly/37189Rb>

16. Офіційна сторінка НАЗК у Facebook: <https://www.facebook.com/NAZKgov>

17. Офіційний YouTube канал НАЗК: <https://www.youtube.com/channel/UCkwoUDbscWm4BT7BoBo0kMg>

18. Найближчим часом Національне агентство запускає Єдиний портал повідомлень викривачів, що значно полегшить роботу уповноважених у цьому напрямку та підвищить ефективність процесу викривання корупції. Тому слідкуйте за новинками на офіційному вебсайті Національного агентства.

- Забезпечити матеріально-технічні умови для роботи уповноважених.
- Підтримувати самостійність та незалежність уповноважених при оцінці та мінімізації корупційних ризиків закладу вищої освіти, забезпечити гарантії для безперешкодного виконання уповноваженим його трудових функцій.

IV. Національному агентству з питань запобігання корупції для забезпечення розвитку інституту уповноважених з питань запобігання корупції рекомендовано:

- Розробити стратегію навчання та розвитку антикорупційних уповноважених та довести її до уповноважених, зокрема зі сфери вищої освіти.
- Розробити навчальні та методичні матеріали (зразки документів, алгоритми, роз'яснення), які необхідні новопризначеному уповноваженому для успішного старту у професії.
- Посилити навчальну підготовку уповноважених сфери вищої освіти у напрямках розвитку доброчесності та виховання культури викривання корупції у закладі вищої освіти.
- Систематично проводити офлайн та/або онлайн публічні заходи для розвитку мережі уповноважених сфери вищої освіти.
- Посилити взаємодію Національного агентства з питань запобігання корупції та керівників закладів вищої освіти щодо роз'яснення ролі керівників закладів вищої освіти у запобіганні корупції та надання їм інструментарію з впровадження антикорупційної політики та нульової толерантності до корупції у ЗВО, зокрема забезпечення їх методичними матеріалами та роз'ясненнями.
- Посилити контроль за діяльністю та взаємодію з уповноваженими профільних міністерств, яким підпорядковуються заклади вищої освіти щодо питання забезпечення ними ефективної координації уповноважених підпорядкованих їм закладів вищої освіти.

ДОДАТКИ

1 / АНКЕТА ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ОПИТУВАННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Розділ анкети

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

- ① Назвіть тип форми власності закладу вищої освіти (далі - ЗВО), у якому ви є антикорупційним уповноваженим з питань запобігання та виявлення корупції.

1) державна 2) приватна

- ② Вкажіть штатну чисельність працівників вашого ЗВО. (Відкрите питання)

- ③ Вкажіть обсяг контингенту здобувачів вищої освіти (далі студенти) вашого ЗВО. (Відкрите питання).

- ④ Вкажіть ваш досвід роботи уповноваженим з питань запобігання та виявлення корупції у закладі вищої освіти.

1) до 1 року 2) від 1 до 3 років 3) понад 3 роки

- ⑤ Ви призначені на цю посаду за конкурсом?

1) так, призначений на штатну посаду за результатами конкурсу	2) ні, але призначений на штатну посаду	3) ні, я не призначений за конкурсом, на мене ці обов'язки покладено за суміщенням посад	4) ні, я не призначений за конкурсом, на мене ці обов'язки покладено ЗВО на громадських засадах
---	---	--	---

- ⑥ Якщо ви є сумісником, то напишіть, будь ласка, з якою саме посадою ви суміщаєте повноваження уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції. (Відкрите питання)

2. Розділ анкети

ПРИНЦИПИ РОБОТИ АК УПОВНОВАЖЕНИХ. ПРИНЦИП НАЛЕЖНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

⑦ Яку освіту ви маєте?

1) технічну вищу	2) економічну вищу	3) юридичну вищу	4) педагогічну вищу
5) неповну вищу	6) інше		

⑧ Яким чином ви удосконалювали свої знання з антикорупції за період перебування на посаді уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції у ЗВО?

1) не мав/ла нагоди підвищувати свій рівень антикорупційної підготовки	2) проходив/ла курси підвищення кваліфікації, стажування з антикорупційної тематики	3) брав/ла участь у тренінгах та семінарах з антикорупційної тематики	4) отримав/ла спеціальну антикорупційну освіту

5) інше.

⑨ Якщо ви мали нагоду підвищувати свою антикорупційну підготовку, то напишіть, будь ласка, конкретні заходи, стажування, курси, у яких ви брали участь. (Відкрите питання).

⑩ З якого саме функціонального напрямку діяльності ви відчуваєте потребу в удосконаленні власних знань з антикорупції?

1) організація та контроль антикорупційної діяльності у організації	2) інформування та забезпечення обізнаності з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції	3) управління корупційними ризиками у діяльності організації	4) запобігання конфлікту інтересів та порушення інших антикорупційних обмежень у діяльності організації та її персоналу
5) забезпечення вимог фінансового антикорупційного контролю (декларування)	6) розгляд повідомлень про порушення вимог антикорупційного закону	7) здійснення повноважень у сфері захисту викривачів	8) перевірка ділових партнерів організації
9) візування проєктів актів організації			

ПРИНЦИП ІНТЕГРОВАНОСТІ

⑪ Як часто ви взаємодієте з різними категоріями персоналу ЗВО під час виконання своїх повноважень? (Відповіді через прапорці: постійно/ часто/ рідко/ ніколи/ не маю такої потреби).

1) викладачі	2) студенти	3) керівник закладу	4) керівники навчальних структурних підрозділів (проректори, декани, завідувачі кафедр та ін.)
5) кадровий підрозділ	6) юридичний підрозділ	7) фінансова служба / бухгалтерія	8) тендерний підрозділ чи персонал з закупівель
9) підрозділ матеріально-технічного забезпечення			

⑫ На вашу думку, наскільки ваша посада та сам антикорупційний напрямок відомі у вашому ЗВО?

1) антикорупційний напрямок є важливим для нашого ЗВО, про мою роботу обізнані всі категорії працівників та студентів	2) антикорупційний напрямок займає важливе місце в роботі нашого ЗВО, разом з тим, про мою роботу поки ще знають не всі	3) антикорупційний напрямок – це не важливе питання для нашого ЗВО, яке не потребує великої уваги та розголошення
---	---	---

13) Чи проводиться у вашому ЗВО регулярна оцінка корупційних ризиків?

1) так, за наказом керівника щорічно у нашому ЗВО проводиться оцінка корупційних ризиків

2) так, але оцінка корупційних ризиків у нашому ЗВО не має регулярний характер

3) ні, не проводилася, хоча мені відомо про необхідність її організації

4) мені нічого не відомо про необхідність проведення оцінки корупційних ризиків у нашому ЗВО

14) Яка роль/завдання антикорупційного уповноваженого у роботі з корупційними ризиками у вашому ЗВО? (Зазначте ВСІ слухні відповіді).

1) зрозумілої ролі не бачу, це марнування часу

2) виявляти корупційно-вразливі напрями та не допускати у них корупції

3) організовувати роботу з оцінки корупційних ризиків і вносити керівнику пропозиції з їх усунення

4) запобігати корупційним ризикам у наказах (розпорядженнях) керівника, у договорах про закупівлі

5) збирати статистику про вчинені факти корупції

6) інше

15) Чи надавали ви пропозиції керівництву вашого ЗВО щодо організації та здійснення антикорупційних заходів протягом останніх 12 місяців?

1) так, неодноразово

2) так, один раз

3) ні (ПЕРЕХІД до ЗАПИТАННЯ 16)

16) Якщо ви надавали пропозиції керівнику щодо організації та здійснення антикорупційних заходів в органі, якою зазвичай була реакція щодо них?

1) у цілому пропозиції враховували

2) пропозицію/ї відхиляли без обґрунтування

3) пропозицію/ї відхиляли, а мене застерігали від надання подібних пропозицій у майбутньому

4) пропозиції частково враховувалися

5) інше.

17) Як ви долучені до процесу мінімізації корупційних ризиків?

1) я призначений відповідальним за мінімізацію більшості виявлених ризиків у нашому ЗВО

2) зазвичай, я призначаюсь як співвідповідальний за виконання заходів мінімізації (усунення) корупційних ризиків

3) у нашому ЗВО за процес мінімізації корупційних ризиків визначені відповідальні у кожному підрозділі, тому нема потребимої участі

4) у нашому ЗВО не впроваджено систему заходів мінімізації (усунення) корупційних ризиків

5) інше.

18) Чи можете ви самостійно здійснити наступні повноваження? (Відповіді через прапорці: так / ні).

1) перевірити діяльність певного підрозділу	2) отримати пояснення від працівників	3) отримати пояснення від керівників підрозділів (кафедр, факультетів, обслуговуючих підрозділів (кадровий, фінансовий підрозділ тощо).	4) направити запити і повідомлення від імені закладу вищої освіти з питань запобігання корупції
5) призупинити дію фінансової операції	6) призупинити дію матеріально-технічної операції	7) призупинити дію кадрового рішення	

19) Чи маєте ви можливість контролювати окремі процеси закладу вищої освіти? Які саме і як? (Відповіді через прапорці: за власним запитом / лише на основі рішення керівника / не маю доступу / не бачу в цьому потреби).

1) підготовка аспірантів та докторантів	2) робота спеціалізованих Вчених рад із захисту дисертацій	3) присудження вчених звань	4) проведення наукових заходів та діяльність наукових видань вишу (фінансова частина)
5) акредитація та ліцензування освітніх програм вищу	6) вступна кампанія закладу вищої освіти	7) зарахування та навчання іноземних студентів	8) підбір персоналу та кадрова політика
9) оплата праці та стимулювання професійної діяльності персоналу	10) розподіл бюджету університету (загальний та спеціальний фонд)	11) отримання та управління грантами	12) управління відокремленими структурними підрозділами
13) матеріально-технічне забезпечення та закупівлі	14) розпорядження майном (оренда приміщень, земельних ділянок, обладнання)	15) навчальний процес (навчальні заняття, практика здобувачів)	16) екзаменаційна сесія
17) державна атестація (захисти дипломних робіт, кваліфікаційні іспити)	18) неформальна освіта (курси підвищення кваліфікації, сертифікатні програми тощо)	19) партнерство з бізнесом та іншими роботодавцями	20) міжнародне партнерство

21) партнерство
університету з
політичними
партіями

22) партнерство
університету
з громадським
сектором

ПРИНЦИП НЕЗАЛЕЖНОСТІ

20) На вашу думку, чи маєте ви незалежність у прийнятті рішень та підтримку керівництва ЗВО щодо реалізації ваших повноважень як уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції ЗВО?

1) так, в повному
обсязі

2) скоріше так, ніж
ні. Підтримка є, але
у керівництва низька
зацікавленість щодо
розвитку напрямку
запобігання корупції
та виявлення корупції

3) ні, адже взагалі
не маю можливості
приймати рішення,
а мої пропозиції
зазвичай ігноруються

4) інше

21) Які позитивні практики щодо антикорупційної діяльності на посаді уповноваженого вам особисто вдалось запровадити у вашому ЗВО. (Просимо вас поділитись власним успішним досвідом на посаді. Це можуть бути як системні заходи, запроваджені на рівні всього ЗВО, так і разові заходи із запобігання та виявлення корупції або з навчання персоналу чи студентів антикорупції. Коротко опишіть зміст цих заходів).

- 22) Оцініть від 0 до 5, що з переліченого, на вашу думку, найбільше перешкоджає успішній реалізації антикорупційним уповноваженим його повноважень (Відповіді через п'яти бальну шкалу).

1) відсутність досвіду та відповідної кваліфікації уповноваженого

2) небажання адміністрації ЗВО запроваджувати ефективні антикорупційні заходи

3) небажання викладачів співпрацювати у напрямку антикорупційної діяльності

4) незрозуміння та небажання студентів співпрацювати у напрямку антикорупційної діяльності

5) недостатність матеріальних ресурсів для реалізації антикорупційних заходів

6) недостатність навчальних заходів для антикорупційних уповноважених

7) підпорядкованість уповноваженого та його залежність від керівництва ЗВО

8) відсутність спільноти антикорупційних уповноважених для обміну досвідом та професійної підтримки один одного

- 23) Яким чином, на вашу думку, можна забезпечити максимальну незалежність у прийнятті рішень уповноваженим з питань запобігання та виявлення корупції ЗВО? (Можна обрати декілька варіантів відповіді).

1) підвищити гарантії захисту уповноваженого

2) покращити фінансове та матеріальне забезпечення посади антикорупційного уповноваженого

3) все залежить від бажання керівництва закладу побудувати добросовісне освітнє середовище

4) підпорядкувати уповноваженого безпосередньо НАЗК

5) утворити самоврядну асоціацію уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції

6) інше

ПРИНЦИП ДОСТАТНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 24) Що з наведеного зараз забезпечено для вашої роботи як уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції? (Прапорці).

1) окреме приміщення для роботи уповноваженого

2) персональний комп'ютер

3) оргтехніка (принтер, сканер)

4) доступ до мережі Інтернет

5) окремий службовий номер телефону

6) придбаний комерційний доступ до професійних баз даних (наприклад, для перевірки контрагентів)

7) інше

25) Які бази спеціальних знань з платним доступом придбав заклад вищої освіти для вашої роботи? (У розділі «інше» напишіть, будь ласка, назви спеціалізованих баз знань, якщо такі є, які придбані для вашої роботи у ЗВО).

1) жодної 2) інше

26) Які, на вашу думку, ваші запити щодо покращення матеріального забезпечення антикорупційної роботи будуть підтримані керівництвом вашого ЗВО? (Відповіді через прапорці: буде підтримано / може бути підтримано / не буде підтримано / в цьому немає потреби / це вже забезпечено).

1) підвищення вашої заробітної плати або виплата премії	2) закупівля спеціалізованих програм та платформ для вашої роботи	3) покращення робочого місця (виділення нової техніки, нового приміщення)	4) оплата підписки на професійні видання
---	---	---	--

5) виділення коштів на друк правопросвітних матеріалів за антикорупції (постери, плакати, пам'ятки для розповсюдження всередині ЗВО)	6) оплата вашого спеціалізованого навчання	7) оплата відряджень для обміну досвідом з іншими антикорупційними уповноваженими: участь у навчальних заходах для антикорупційних уповноважених	8) залучення тренерів для навчання персоналу
--	--	--	--

9) залучення незалежних аудиторів (експертів) для проведення антикорупційного аналізу	10) інше
---	----------

3. Розділ анкети

ВЗАЄМОДІЯ З НАЗК

27) Чи взаємодієте ви з Національним агентством з питань запобігання корупції, іншими спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції? (Декілька варіантів відповіді).

1) ні, такої необхідності за період перебування на посаді не було	2) так, писав/ла звернення для отримання методичної консультації	3) так, направляв/ла повідомлення про корупційні випадки у ЗВО	4) так, направляв/ла запит на отримання закритої інформації з Єдиного реєстру осіб, що вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
---	--	--	--

5) так, брав/ла участь
у навчальних заходах

6) інше

28) Чого якнайбільше ви потребуєте від Національного агентства з питань запобігання корупції?
(Оцініть вашу потребу у цих заходах за шкалою від 0 до 5).

1) навчальних заходів
офлайн

2) навчальних заходів
онлайн

3) методичної
друкованої літератури

4) електронних
методичних
матеріалів

5) спільних
заходів з іншими
уповноваженими з
питань запобігання
та виявлення корупції

6) підтримки та
розвитку мережі
антикорупційних
уповноважених

7) більше консуль-
таційної підтримки
з робочих питань
антикорупційного
уповноваженого

8) зменшення
кількості звітності
антикорупційного
уповноваженого

9) більшого
залучення
керівників ЗВО до
антикорупційних
заходів НАЗК

10) інше

2 / ПИТАННЯ ДЛЯ ФОКУС-ГРУП З УПОВНОВАЖЕНИМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

- ① Вкажіть реальні напрями діяльності, які вам реально вдалося реалізувати на посаді уповноваженого. (Відповідно до переліку основних напрямів за стандартом професії уповноваженого).

- ② Чи можете ви зазначити вдалі практики, які вам вдалося впровадити на посаді уповноваженого? (Якщо так, то уточніть деталі, використовуючи наступні елементи: назва, опис, користь практики, доказовість практики, кількісні або якісні результати практики).

- ③ Які ви можете назвати основні недоліки та проблеми у діяльності уповноваженого ЗВО?

- ④ Чи вважаєте ви за потрібне взаємодіяти у роботі уповноваженого з іншими аналогічними посадовцями? (Дайте розгорнутий коментар, якщо маєте досвід, позитивний або негативний, опишіть його).

1) з уповноваженими
інших вишів

2) з уповноваженим
Міністерства освіти
і науки України

3) з уповноваженими
інших організацій
мого міста

4) з правоохоронними
органами

5) свій варіант

- ⑤ Чи були у вас позитивні приклади взаємодії з керівником ЗВО? (Зазначити напрями і вдалі практики).

- ⑥ Чи були у вас випадки несприяття в роботі або непорозуміння з керівництвом ЗВО? (Виконання не властивих вашій посаді повноважень, перевищення навантаження тощо).

- ⑦ В чому полягає ваша незалежність як спеціаліста у сфері антикорупційної діяльності? Наскільки і в чому ви залежні безпосередньо від керівництва ЗВО?

- ⑧ Чи можете ви назвати способи (яким чином), якими ваше керівництво налагоджує ефективну систему запобігання корупції в ЗВО, яка ваша роль у цій системі?

- ⑨ Яким ви бачите розвиток професії уповноваженого? (Шляхи удосконалення).

3 / ПИТАННЯ ДЛЯ ІНТЕРВ'Ю З УПОВНОВАЖЕНИМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

- ① Які ви можете назвати позитивні риси роботи уповноваженого в ЗВО? (Що вас мотивує у роботі уповноваженого).

- ② Назвіть основні напрями, за якими було ефективно забезпечено заходи запобігання корупції, що зазначені в антикорупційній програмі вашого ЗВО.

- ③ Які ви можете назвати недоліки в роботі уповноваженого в ЗВО? (Що вас демотивує у роботі уповноваженого).

- ④ З якими основними проблемами ви стикаєтеся при виконанні своїх обов'язків у ЗВО?

- ⑤ Хотілося б почути ваші пропозиції щодо здійснення заходів із запобігання та усунення (мінімізації) рівня виявлених корупційних ризиків у ЗВО.

- ⑥ Наскільки ви незалежні у прийнятті своїх рішень на посаді антикорупційного уповноваженого в ЗВО?

- ⑦ Які позитивні практики щодо антикорупційної діяльності на посаді уповноваженого у сфері вищої освіти ви можете назвати?

4 / ЕФЕКТИВНІСТЬ УПОВНОВАЖЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНЮВАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ 2020

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
	Середній бал поданих ВНЗ (151)	40	39	49	44	37	31
	Середній бал всіх уповноважених за 2020 рік	35	40	29	35	40	24
1	Івано-Франківський національний медичний університет	77	72	69	100	78	91
2	Сумський національний аграрний університет	73	69	92	100	56	64
3	Національний університет водного господарства та природокористування	72	59	100	100	44	82
4	Національний університет «Острозька академія»	72	75	77	67	33	91
5	Донецький юридичний інститут МВС	72	69	92	100	67	45
6	Національний фармацевтичний університет	70	59	92	100	67	64
7	Одеський державний університет внутрішніх справ	69	66	100	100	67	27
8	Запорізький національний медичний університет	69	56	100	100	67	55
9	Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»	68	53	92	100	78	31
10	Національний медичний університет імені О.О. Богомольця	68	59	100	100	56	45
11	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності	66	78	46	100	67	36
12	Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка	66	84	69	0	44	64

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
13	Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна	66	69	46	100	67	64
14	Запорізький Національний Університет	66	72	69	100	67	64
15	Харківський національний університет внутрішніх справ	65	53	100	67	67	55
16	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	65	63	69	100	56	55
17	Львівський державний університет внутрішніх справ	65	50	100	100	56	55
18	Національна академія внутрішніх справ	65	53	62	83	89	73
19	Харківський національний технічний університет сільського господарства	63	66	62	33	78	64
20	Університет Державної фіскальної служби України	62	56	54	83	89	55
21	Херсонський державний університет	62	56	62	83	44	82
22	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	61	63	62	100	33	55
23	Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту	61	78	15	100	67	36
24	Харківський національний медичний університет	61	34	100	100	67	64
25	Київський національний торговельно-економічний університет	61	63	85	100	44	18
26	Львівський національний університет імені Івана Франка	59	47	69	100	56	64
27	Академія фінансового моніторингу	58	66	54	67	56	36
28	Бердянський державний педагогічний університет	56	41	100	83	33	55

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
29	Херсонська державна морська академія	56	63	62	50	33	55
30	Академія Державної пенітенціарної служби	56	44	31	50	67	55
31	Українська інженерно-педагогічна академія	56	50	77	33	33	18
32	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка	55	63	62	50	44	36
33	Маріупольський державний університет	55	56	85	33	56	27
34	Харківський національний університет радіоелектроніки	55	47	69	83	56	36
35	Київський національний лінгвістичний університет	54	38	92	100	33	45
36	Національний університет цивільного захисту України	54	78	8	0	56	64
37	Херсонський державний аграрно-економічний університет	54	38	77	100	44	43
38	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	54	47	85	83	22	45
39	Одеська національна академія харчових технологій	54	47	62	83	22	45
40	Фаховий коледж технологій, бізнесу та права Волинського національного університету імені Лесі Українки	52	50	85	100	33	9
41	Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»	52	47	54	67	44	64
42	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»	52	47	92	100	44	100
43	Державний університет телекомунікацій	52	47	85	67	44	21
44	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара	51	31	54	67	56	71

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
45	Харківський державний університет харчування та торгівлі	51	44	46	100	56	36
46	ВНЗ «Київський медичний коледж №3»	51	56	62	67	44	18
47	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського	49	50	69	50	44	27
48	Одеський національний політехнічний університет	49	34	54	100	56	55
49	Дніпровський державний технічний університет	49	63	38	17	22	64
50	Національний університет Львівська політехніка	48	47	69	17	33	55
51	Харківський національний автомобільно-дорожній університет	48	34	54	100	56	36
52	Донецький державний університет управління	46	38	62	100	22	45
53	Національний авіаційний університет	46	41	54	67	44	45
54	Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	45	34	85	67	33	27
55	Миколаївський національний аграрний університет	45	47	46	67	33	36
56	Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»	45	59	38	0	56	27
57	Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет»	45	44	62	33	33	36
58	Одеський національний економічний університет	45	44	69	33	33	36
59	Донбаська державна машинобудівна академія	45	38	46	100	33	36

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
60	Український державний університет залізничного транспорту	44	38	85	50	44	9
61	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	44	50	38	33	33	45
62	Креміньський медичний фаховий коледж	44	50	62	17	33	27
63	Уманський національний університет садівництва	42	44	38	50	56	27
64	Західноукраїнський національний університет	42	41	54	17	56	29
65	Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет»	42	53	0	67	33	55
66	Українська медична стоматологічна академія	42	34	54	100	22	29
67	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури	42	31	69	50	33	45
68	Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж	42	41	38	67	22	55
69	Київський Національний Університет Театру, Кіно і Телебачення імені І.К. Карпенко-Карого	41	34	85	50	22	18
70	Національний університет «Одеська морська академія»	39	44	46	50	33	18
71	Державний університет «Житомирська політехніка»	39	41	62	67	22	9
72	Черкаський державний технологічний університет	39	47	8	67	44	36
73	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного	39	31	85	0	44	21
74	Національний університет «Одеська юридична академія»	39	41	46	33	44	21

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
75	Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука	39	34	54	17	56	36
76	Бахмутський коледж транспортної інфраструктури	39	53	38	0	22	36
77	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського	38	34	62	67	33	7
78	Національна металургійна академія України (заклад вищої освіти)	38	50	46	50	11	64
79	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені Гжицького	37	47	0	50	11	64
80	Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (далі - ІФНТУНГ)	37	34	54	33	33	27
81	Тернопільський національний медичний університет	37	28	69	33	22	36
82	ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима гетьмана»	37	22	54	67	33	45
83	Житомирський державний університет імені Івана Франка	37	34	77	0	22	27
84	Харківська державна зооветеринарна академія	37	38	38	57	44	9
85	Одеська державна академія будівництва та архітектури	37	22	54	67	56	27
86	Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	35	38	46	33	44	9
87	ДВНЗ «Ужгородський Національний Університет»	35	38	62	33	0	27
88	Київський національний університет технологій та дизайну	35	47	38	0	22	27

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
89	Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького	35	34	23	67	44	27
90	Луганська державна академія культури і мистецтв	35	41	38	0	33	36
91	Національна Музична Академія України імені П.І.Чайковського	35	59	0	33	0	36
92	Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	34	38	23	50	44	18
93	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди	34	34	0	50	44	43
94	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	34	16	77	67	22	21
95	Вінницький національний технічний університет	34	41	54	0	33	7
96	Одеський національний медичний університет	34	22	62	50	44	18
97	Донецький національний університет імені Василя Стуса	34	38	0	67	67	18
98	Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв	34	25	69	0	44	27
99	Національна академія Національної гвардії України	34	28	54	17	44	27
100	Чернівецький коледж дизайну та економіки	34	34	62	0	33	18
101	Мукачівський державний університет	32	34	54	0	22	27
102	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	32	31	23	100	0	36
103	Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського	31	28	69	0	22	18
104	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	31	25	62	0	33	27

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
105	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	31	41	0	0	56	29
106	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва	31	31	54	0	22	21
107	Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова	30	25	46	33	22	27
108	Криворізький національний університет	30	28	54	0	22	27
109	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького	30	31	69	0	22	27
110	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	30	28	62	33	11	9
111	Маріупольський будівельний коледж	30	44	0	0	22	45
112	Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського	28	38	15	0	22	36
113	Інститут термоелектрики	28	44	15	17	22	7
114	Національний університет біоресурсів і природокористування України	27	16	62	33	11	27
115	Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського	27	13	31	67	67	7
116	Старобільський медичний фаховий коледж	27	50	0	0	22	7
117	Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»	25	22	54	0	33	9
118	Одеський національний морський університет	25	19	15	67	44	18
119	Донбаський державний коледж технологій та управління	25	31	38	0	22	9
120	Слов'янський коледж транспортної інфраструктури	24	41	0	0	22	18

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
121	Чернівецький транспортний коледж	24	22	54	0	22	9
122	Чернівецький державний комерційний технікум (Чернівецький фаховий коледж бізнесу та харчових технологій)	24	22	54	0	22	9
123	Чернівецький індустріальний коледж	24	25	38	33	11	9
124	Дніпровський державний аграрно-економічний університет	23	16	31	67	22	9
125	Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка	23	31	15	0	0	36
126	Університет банківської справи	23	31	31	0	0	18
127	Перший Київський медичний коледж	23	28	31	0	0	0
128	Криворізький державний педагогічний університет	21	19	31	0	33	18
129	Луцький національний технічний університет	21	19	15	0	44	27
130	Харківський державний соціально-економічний коледж	21	31	15	0	22	9
131	Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя	20	25	15	0	22	18
132	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя	20	25	8	0	33	18
133	Харківська державна академія фізичної культури	20	16	31	67	11	0
134	Національний університет «Чернігівська політехніка»	18	22	23	0	22	7
135	Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова (ХНУМГ імені О.М. Бекетова)	17	9	54	0	0	18
136	Золочівський коледж Львівського національного аграрного університету	15	22	0	0	33	9

№	Назва	Загальний бал	Організація роботи	Управління корупційними ризиками	Запобігання конфлікту інтересів	Вимоги фінансового контролю	Повідомлення та викривачі
137	Полтавська державна аграрна академія	15	22	0	0	33	0
138	Одеська державна академія технічного регулювання та якості	15	22	31	0	0	0
139	Великоанадольський лісотехнічний коледж і Віктора Єгоровича фон Граффа	15	28	0	0	11	9
140	Центральноукраїнський національний технічний університет	14	6	15	50	33	0
141	Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка	14	9	46	0	11	0
142	Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	11	16	15	0	0	9
143	Державний університет економіки і технологій	11	16	0	0	33	0
144	Харківський національний університет будівництва та архітектури	10	13	23	0	0	0
145	Сумський державний університет	10	3	15	0	33	9
146	Краматорський коледж технологій та дизайну	10	22	0	0	0	0
147	Хмельницький національний університет	6	13	0	0	0	0
148	Харківська державна академія дизайну і мистецтв	6	6	0	0	0	18
149	Остерський коледж будівництва та дизайну	6	13	0	0	0	0
150	Прилуцький агротехнічний коледж	6	6	0	0	22	0
151	Харківська державна академія культури	6	6	0	0	0	18

АНТИКОРУПЦІЙНИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Аналітичне дослідження